

Kontokki
Akonlahti

Huotarinen/Feodorov/Feodoroff

1.1. Huotarini Hilippä Petrinpoika	A.Sa.H.1.	3
1.2. Huotarini Vasko Petrinpoika	A.Sa.H.2.	4
1.3. Huotarini Vasselei Petrinpoika	A.Sa.H.3.	4
1.4. Huttuni Okku Petrinyttö	A.Sa.H.4.	4
Huotarinen Tatjana Hilipäntyyttö	A.Sa.H.1.1.	5
Huotarinen Iivana Hilipänpoika	A.Sa.H.1.2.	5
Huotarini Moarie Vaskontyyttö	A.Sa.H.2.1.	5
Huotarini ? Vaskonpoika	A.Sa.H.2.2.	6
Huotarini Iivana Vasseleinpoika	A.Sa.H.3.1.	6
Huotarinen Iivana	A.Sa.H.2.2.1.	6
Lesonen Katti	A.Sa.H.2.2.2.	6

2.1. Huotarinen Sirkei Simananpoika	A.Tu.H.1.	6
2.2. Huotarinen Onissima Simananpoika	A.Tu.H.2.	7
Huotarinen Ontroppa Sirkeinpoika	A.Tu.H.1.1.	7
Laukkanen Maria Sirkeintyyttö	A.Tu.H.1.2.	8
Huttunen Anni Sirkeintyyttö	A.Tu.H.1.3.	9
Rugojeva Lukki Sirkeintyyttö	A.Tu.H.1.4.	10
Hyvönen Oksenie Sirkeintyyttö	A.Tu.H.1.5.	10
Aittävaara Nasti Sirkeintyyttö	A.Tu.H.1.6.	10
Nykänen Manu Sirkeintyyttö	A.Tu.H.1.7.	12
Sinikivi Huoti Sirkeinpoika	A.Tu.H.1.8.	12
Huotarinen Timo Sirkeinpoika	A.Tu.H.1.9.	13
Huotarinen Mikko Sirkeinpoika	A.Tu.H.1.10.	13
Huotarinen Omelie Onissimanpoika	A.Tu.H.2.1.	13
Melentjev Palaga Onissimantyyttö	A.Tu.H.2.2.	14
Nykänen Joukenie Onissimantyyttö	A.Tu.H.2.3.	14
Jyrinoja Vilho Ontropanpoika	A.Tu.H.1.1.1.	14
Huotarinen Iivana Ontropanpoika	A.Tu.H.1.1.2.	16
Huotarinen Mikko Ontropanpoika	A.Tu.H.1.1.3.	16
Huotarinen Olka Ontropantyyttö	A.Tu.H.1.1.4.	16
Huotarinen Lukki Ontropantyyttö	A.Tu.H.1.1.5.	16
Huotarinen Paula Ontropantyyttö	A.Tu.H.1.1.6.	17
Huotarinen Sirkei Ontropanpoika	A.Tu.H.1.1.7.	17
Huotarinen Huoti Ontropanpoika	A.Tu.H.1.1.8.	17
Huotarinen Tarja Ontropantyyttö	A.Tu.H.1.1.9.	17
Huotarinen Mari Ontropantyyttö	A.Tu.H.1.1.10.	17
Naumanen Jouki Omelientyyttö	A.Tu.H.2.1.1.	17
Huotarinen Paavo Omelienpoika	A.Tu.H.2.1.2.	17
Huotarinen Risto Omelienpoika	A.Tu.H.2.1.3.	18
Anttinen Olga Omelientyyttö	A.Tu.H.2.1.4.	18
Matsubu Vappu Omelientyyttö	A.Tu.H.2.1.5.	18

Huotarinen Omossu	A.Na.H.1.	19
Huotarinen Riiko Omossunpoika	A.Na.H.1.1.	19
Huovinen Maria Omossuntyyttö	A.Na.H.1.2.	19
Melentjev Matro Omossuntyyttö	A.Na.H.1.3.	19
Huotarinen Miikkula Riionpoika	A.Na.H.1.1.1.	20

		20

Huotarinen Oleksei	A.Tu.H.1.	20
Huotarinen Marttina Olekseipoika	A.Tu.H.1.1.	20
Huovinen Moarie Olekseintyttö	A.Tu.H.1.2.	21
Rettijev Iro Martinantyttö	A.Tu.H.1.1.1.	21
-----		21
Huotarinen Miku	A.Vo.H.1.	22
Bogdanov Maria Mikuntyttö	A.Vo.H.1.1.	22
Lesonen Olona Miikkulantyttö	A.Vo.H.1.2.	22
Huotarinen Vasselei Mikunpoika	A.Vo.H.1.3.	22
Huotarinen Jyrki Mikunpoika	A.Vo.H.1.4.	23
-----		23
Huotarinen Jyrki Vasseleinpoika	A.Vo.H.2.1.	23
Huotarinen Onutsa Jyrkintyttö	A.Vo.H.2.1.1.	23
Huotarinen Huotari Jyrkinpoika	A.Vo.H.2.1.2.	23
Huotarinen Petri Jyrkinpoika	A.Vo.H.2.1.3.	23
Huotarinen Iivana Jyrkinpoika	A.Vo.H.2.1.4.	23
Huotarinen Iro Jyrkintyttö	A.Vo.H.2.1.5.	23
Huotarinen Laurain Jyrkinpoika	A.Vo.H.2.1.6.	23
-----		24
Huotarinen Vasselei	A.Vo.H.3.	24
Huotarinen Kormila Vasseleinpoika	A.Vo.H.3.1.	24
Huotarinen Lukka Vasseleinpoika	A.Vo.H.3.2.	24
Huotarinen Tarja Vasseleintyttö	A.Vo.H.3.3.	24
Huotarinen Olona Vasseleintyttö	A.Vo.H.3.4.	25
Huotarinen Houri Vasseleintyttö	A.Vo.H.3.5.	25
Huotarinen Konsta Vasseleinpoika	A.Vo.H.1.3.1.	25
-----		25
Huotarinen	A.Vo.H.4.	25
Huotarinen Konsta	A.Vo.H.4.1.	25
Huotarinen Houri	A.Vo.H.	25
Huotarinen Kormila Konstanpoika	A.Vo.H.4.1.1.	25
Heikkinen Ville Kormilanpoika	A.Vo.H.4.1.1.1.	25
Vorna Simo Kormilanpoika	A.Vo.H.4.1.1.2.	25
Huotarinen Ivan Kormilanpoika	A.Vo.H.4.1.1.3.	26
Huotarinen Poavila Kormilanpoika	A.Vo.H.4.1.1.4.	26
Huotarinen Heikki Kormilanpoika	A.Vo.H.4.1.1.5.	26
Huotarinen Mikko Kormilanpoika	A.Vo.H.4.1.1.6.	26
Huotarinen Ivan Kormilanpoika	A.Vo.H.4.1.1.7.	26
-----		26
Huotarinen Iivana	A.Na.H.1.	26
Huotarinen Mikko Iivananpoika	A.Na.H.1.1.	27
-----		27
Huotarinen Palaka	A.H.	27
-----		27
1. Huotarini Maksima	A.Na.H.	27
1.1. Huotarini Okahvie Maksimantyttö	A.Na.H.1.	28
-----		28

Akonlahti

Sappovaara Talo 2

(Rokka-Hilippä)

1.1. Huotarini Hilippä Petrinpoika

(Filipp Petrov Feodorov)

Synt. n. 1838 Akonlahti, Sappovaara

A.Sa.H.1.**1. Puoliso: Artemjev Ohkenie Larintyttö**

(o.s. Artemjev = Rahikainen)

Akonlahti, Tetriniemi

Lapset: Tatjana ja Iivana

A.Te.A.2.**2. Puoliso: Nykänen Hoto**

Synt. n. 1848, Akonlahti, Tetriniemi

A.Te.N.**Hilippä Huotarini**Laulanut Niemelle. ¹**Huotarisen Hilipän** emäntä; Sappov.V. 1915 n. 70 v. vanha. ²**Hoto Nykäni**Laulanut Niemelle ja Ohrille. ³**Rokka-Hilippä****Hilippä Petrinpoika Feodoroff (Huotarinen)**. Laulu-Hilippä. Aviopuoliso Lari Artemjeffin sisar. Lapset: tytär Hilipän Tatjana. ⁴Sappovaaran ja Tetriniemen asukkaiden läheiset sukulaisuussuhteet ja myös runoperinteiden yhdistyminen ilmenevät siinäkin, että **>>Rokka-Hilipän>> vaimo oli Lari Artemjevin sisar.** ⁵Aivan Suomen rajan tuntumasta, Sappovaarasta, on lähtöisin Tatjana Huotarini, omakeoisista lauluistaan tunnetun **Rokka-Hilipän** tytär, syntynyt 14.01.1895. Tatjana äiti, **Larin Ohkenie**, oli tullut miehelään läheisestä Tetriniemestä. Tatjanalla oli miehenä hänen serkkunsa, naapurin poika Karpan Iivana, joka kuitenkin kuoli jo 1924. ⁶**Huotarini Hilippä**; Sappov.Bernerin laulattaman Huotarisen Petrin poika. Tavallista suuremmissa maineissa Akonlahden seutuvilla, mutta ei ollut erikoinen vanhojen runojen taitaja, maineensa saanut omakeomisista lauluistaan, joista, sekä lauluäänestään, on saanut ”**Laulu-Hilipän**” nimen. Käynyt kaiken ikänsä, viidettäkymmentä vuotta, laukkukaupalla Suomessa. Ikä v. 1904 64 v. Kuullut laulunsa isältään. Oli syntynyt Sappovaarassa. Ikäsekseen reipas ja miellyttävä ukko. Kuva allekirj:n ottama v. 1904. Veli Huotarini Vasselei, ks. tätä. ⁷**Huotarini Hilippä** on Petrin poika vielä elää ja on riski ukko vaikka onkin 70 vuoden vanha. Kooltaan Hilippä on keskinkertainen, tanakka vartaloinen, punaposkinen mies. Petri on leikkisä puheliekas mies ja tekasepa tuon tuostakin jostakin kylänsä merkkitapahtumasta pilalaulun kuten esim. Ristiniemiläisestä siitä, kun Ristiniemeläinen otti toisen vaimon, vaikka entinen kyllä on hyvissä voimissa. Pari kertaa Hilippä on ollut naimisissa. Viime talvena vielä kuleksi Suomessa kaupoilla. ⁸Poijista **Hilippä** oli erinomainen runonlaulaja ja sen ohella laajalti tunnettu omakeoisista sepitelmistään. Hän sepitti huvittavia, usein satiirisia lauluja kylän tapahtumista ja asukkaista, ja niitä laulettiin naapurikylissäkin. Niistä ja hyvästä lauluäänestään hän oli saanut **>>laulu-Hilipän>>** nimen. Hilipän lauluja on kertynyt sekä Suomen että Petroskoin tieteellisiin arkistoihin, viimeksi kymmenkunta vuotta sitten hänen tyttäreltään Hilipän-Tatjanalta>>. Hilipän kerrottiin kuolleen muutama vuosi ennen viime sotia 96-vuotiaana. ⁹

Nykäni Hoto; Sappov.

Oli tarkkapäisimpiä vanhan kansan naisia Akonlahden seutuvilla. V. 1904 kerätessäni kalevalaisten sanain selityksiä Akonlahdesta tuli Hoto ensin sivullisena tätä toimitusta kuulemaan, mutta osoitti pian muita etevämmäksi, ollen erinomaisen tarkka- ja selväjärkinen nainen. Häneltä sain varsinaisen työn ohessa kaikenlaista kansantietoutta. H. oli v. 1904 56 v. vanha, oli elänyt leskenä jo 20 vuotta. Syntynyt Tetriniemessä, laulunsa pienenä oppinut äidinäidiltään. Hoton myöhemmistä vaiheista tiedän vain sen verran, että hän vanhempana alkoi sairastaa.¹⁰

Akonlahti

Sappovaara Talo 3

(Rokka Vasko)

1.2. Huotarini Vasko Petrinpoika

A.Sa.H.2.

(Vasko Petrov Feodorov)

Synt. Akonlahti, Sappovaara

Puoliso: Anni

Akonlahti, Nykyttilä

Lapset: Moarie

Sappovaarassa on ollut useita muitakin hyviä laulajia, sekä veljesten jälkeläisiä että muista kylistä sukuun tuotuja. Iivana Huotarinen >>Rokka-Vaskon>> pojanpoika, oasasi >>karhuntappolaulun>> ja vähän loitsujakin. Katti Lesonen, Vaskon pojantytär taisi katkelmia kertovista runoista ja loitsuista.¹¹

Akonlahden Sappovaarassa syntyneen ja siellä viime aikoina eläneen Tatjana Huotarisen sadut ovat enimmäkseen hänen >>teätinkältään>> eli setänsä Vaskon vaimolta Annilta, jonka koti oli Akonlahdessa Nykyttilänrannassa.¹²

Akonlahti

Sappovaara Talo 4

(Rokka Vasseli)

1.3. Huotarini Vasselei Petrinpoika

A.Sa.H.3.

(Vasili Petrov Feodorov)

Synt. n. 1836, Akonlahti, Sappovaara

Rokka-Vasseli

Vasseli Petrinpoika Feodoroff (Huotarinen).¹³

Huotarini Vasselei; Sappov.

Paulaharjulla v. 1918 (n. 6006): ”Vasselei Huotari, 82 v. vanha. Pedri Huotarinen poika” Hilippä Huotarisen veli, (n. 6010), ks. tätä.¹⁴

Vasselei Huotarisen emäntä; Sappov.

V. 1915 yli 80:n v:n vanha.¹⁵

Siellä muuten eräät taiturit sepittivät mestarillisesti pilkkalauluja lähimmäistensä ja kotiseutulaistensa vähemmän rehdeistä edesottamuksista. Tällaisena laulajana tunnettiin mm. **Rokka-Vasselei**-niminen mies, suvultaan kuuluja Akonlahden Omenaisia.¹⁶

Akonlahden

Teppananvaara

1.4. Huttuni Okku Petrityttö

A.Sa.H.4.

(Feodorova)

Synt. Akonlahti, Sappovaara

Puoliso: Huttuni Romana Malahvienpoika**A.Je.H.1.1.**

Lapset: Anni, Simana, Ontrei ja Vasselei

Lähde: ^{17, 18}

Okku oli Sappovaaran Huotarisia. Tunnettu tilapäislaulujen tekijä "Rokka-Hilippä", jolta A.R.Niemi ja Samuli Paulaharju ovat panneet muistiin myös vanhaa runoa, oli Okun veli. Okun mies Romana oli Teppananvaaran Huttusia. Romanan sisar Stepanie oli tunnettu tietäjä ja runotaitaja, jonka "Karhu-Vasselei" oli nainut Vuokinsalmeen. Romanan veljiä olivat Vasko (hänen vaimonsa Jormon tyttö Malanie oli myös Teppananvaaralta) ja Huurei (nainut Kostamuksen perältä pienestä 3-4 taloa käsittävästä Suojärven kylästä).

Okku, jonka Simana-nimiselle pojalle Nastin vanhempi sisar Anni oli mennyt miehelle, kävi usein kylässä Kuikalla ja viipyi talvella viikon, jopa kaksikin. Silloin Nasti-hän muisteli tuolloin olleensa alun toisella kymmenellä- sai Romanan akan laulut päähänsä. "Miulla oli niin tarkka peä jotta! Kun kerran kuulin niin sanasta sanah jo luvin tahi lauloin." Talvella Nasti istui kosinolla, kun Okku lauloi kiukaan korvalla istuen, "eikä se (Okku) kiikkut eikä liikkut, mutta ku istu vain mökötti". Kesällä Okun laulupaikka oli penkki "ikkunankorvassa". Minkä kokoinen Romanan akka oli, kysyin kerran. Nasti: "Okku semmoni oli lihavaini lytsykkäini, pyöriekasvoni, ta yksisilmäini; toini silmä oli vuotat pois."¹⁹

Nastin vanhemmat eivät osanneet runoja. "Oma moamo ei itket eänellä eikä laulat, eikä toatto", selvitti Nasti. Kuitenkin Nasti osasi paljon vanhaa runoa. Paras opetteja oli ollut Romanan akka Okku Teppananvaarassa. Häneltä Nasti kertoi oppineensa mm. Ison tammen runon (julk. Vienan kansa muistelee -teoksessa s. 9-10), Lemminkäisen virren (mts. 10-13), Luojan virren ja Lunstettavan neidon laulun.²⁰

Huotarinen Tatjana Hilipäntyttö**A.Sa.H.1.1.**

(Tatjana Filipovna Feodorova)

Synt. 14.01.1895, Akonlahti, Sappovaara

Puoliso: Iivana Karpanpoika

Kuollut 1924

Akonlahti, Sappovaara

Aivan Suomen rajan tuntumasta, Sappovaarasta, on lähtöisin Tatjana Huotarini, omatekoisista lauluistaan tunnetun Rokka-Hilpän tytär, syntynyt 14.01.1895. Tatjana äiti, Larin Ohkenie, oli tullut miehelään läheisestä Tetriniemestä. Tatjanalla oli miehenä hänen serkkunsa, naapurin poika Karpan Iivana, joka kuitenkin kuoli jo 1924.²¹

Huotarinen Iivana Hilipänpoika**A.Sa.H.1.2.**

(Feodorov)

Synt. Akonlahti, Sappovaara

Lisäksi Sappovaaralla oli myöhemmin talo Hilipän Iivanalla (siis Tatjana Huotarisen veljellä).²²

Huotarini Moarie Vaskontyttö**A.Sa.H.2.1.**

(Feodorova)

Synt. Akonlahti, Sappovaara

Puoliso: Timo

Sitten siirtyi puhe Saikkalaan ja erikoisesti Timo-uksoon, joka oli jo yli kuudenkymmenen, mutta oli vasta viime keväänä vienyt vihille Rokka-Vaskon nuorimman tyttären Moarien. Eihän sen ikäistä miestä enää oikein sulhaseksi sopivana pidetä, etenkin kun antilas on vasta kaksissakymmenissäviisissä. Väikisten se lienee Vasko tyttärensä tuolle ukonkutjukselle naitattanut.

Huotarini ? Vaskonpoika

Lapset: Iivana ja Katti

A.Sa.H.2.2.**Akonlahti****Sappovaara****Huotarini Iivana Vasseleinpoika**

Synt. Akonlahti, Sappovaara

A.Sa.H.3.1.

Lisäksi Sappovaaralla oli myöhemmin talo Hilipän Iivanalla (siis Tatjana Huotarisen veljellä) ja toinen **Vasselein Iivanalla**.²⁴

Huotarinen Iivana

(Ivan Feodorov)

A.Sa.H.2.2.1.

Sitten siirtyi puhe Saikkalaan ja erikoisesti **Timo-ukkoon**, joka oli jo yli kuudenkymmenen, mutta oli vasta viime keväänä vienyt vihille **Rokka-Vaskon nuorimman tyttären Moarien**. Eihän sen ikäistä miestä enää oikein sulhaseksi sopivana pidetä, etenkin kun antilas on vasta kaksissakymmenissäviisissä. Väikisten se lienee Vasko tyttärensä tuolle ukonkujukselle naittanut.²⁵

Akonlahti**Sappovaara Talo 7****Lesonen Katti**

(Huotarinen)

Synt. 15.12.1885, Sappovaara

Puoliso: Lesonen Vasselei

Synt. 04.07.1881, Munankilahti

Lapset: Anni

A.Sa.H.2.2.2.**A.Sa.L.1.**

Katti Lesonen, Vaskon pojantytär taisi katkelmia kertovista runoista ja loitsuista.²⁶

Sappovaara. **Vasselei Lesojeffin** talo. Akonlahti. 1943.²⁷

Akonlahti**Kuikkaniemi Talo 1**

Jyrinoja

2.1. Huotarinen Sirkei Simananpoika

(Sergei Semjonovits Feodorov)

Synt. Akonlahti, Tulliniemi

Puoliso: Melentjev Outi Iivanantyttö

Akonlahti, Jehrimänvaara

Lapset: Ontroppa, Moarie, Anni, Lukki, Oksenie, Nastassie, Maria, Huoti, Timo ja Mikko

A.Tu.H.1.**A.Je.M.1.1.1.**

Nasti (Nastassie) Huotarisen kotiseutu oli Kontokin Akonlahti. **Isä Sirkei** eli Akonlahden Tullinniemiellä. Sirkein isä oli Simana Akonlahden Pitkästälähdestä ja äiti, jonka nimen Nasti hiukan epävarmasti muisti olleen Houri, oli Sappovaaran Huotarisia. Tulliniemeltä **Sirkei muutti Komalahden rannalle Kuikkaniemeen**. Isän veli Onissima jäi vanhaan kotiin, mutta auttoi poikansa Omelien kanssa Sirkeitä Kuikan rakentamisessa ja pellon raivaamisessa. Molemmat veljekset olivat syksystä kevääseen aina laukun kannossa. Tällaisella matkalla Onissima tapasi kohtalonsa Pietarissa: tietömiehet tappoivat hänet raa´asti arvokkaan laukun saadakseen, iskivät rautalapiolla

pään halki. Sirkei kulki laukkukaupalla Nurmeksen ja Savon puolella. Nastin Äiti oli Jehrimänvaaralta **Jehrimäisen Iivanan Outi-niminen tytär**. Outin äiti taas oli Kostamuksesta **Timon tytär, sukujaan Pöksysiä**. Sirkein ja Outin pojat Timo ja Mikko kuolivat aivan pieninä.²⁸

Akonlahti

Tulliniemi

2.2. Huotarinen Onissima Simananpoika

A.Tu.H.2.

(Anissim Semjonovits Feodorov)

Tulliniemi

Lapset: Omelie

Isän veli **Onissima** jäi vanhaan kotiin, mutta auttoi poikansa Omelien kanssa Sirkeitä Kuikan rakentamisessa ja pellon raivaamisessa. Molemmat veljekset olivat syksystä kevääseen aina laukun kannossa. Tällaisella matkalla Onissima tapasi kohtalonsa Pietarissa: tietyömiehet tappoivat hänet raa'asti arvokkaan laukun saadakseen, iskivät rautalapiolla pään halki. Sirkei kulki laukkukaupalla Nurmeksen ja Savon puolella.²⁹

Akonlahti

Kuikkaniemi Talo 1

Jyrinoja

Huotarinen Ontroppa Sirkeinpoika

A.Tu.H.1.1.

(Antrop Sergejevitsh Feodorov)

Synt. 1874, Akonlahti, Kuikka

Kuollut 15.12.1938, Karhumäki

Puoliso: Huovinen Natalie Nihvontyttö

Hij.H.3.1.2.

Synt. 1882, Hietajärvi

Lapset: Vasselei, Iivana, Mikko, Olka, Lukki, Paula, Sirkei, Huoti, Tarja ja Mari

Vainovuosina Sandarmohissa teloitettujen uhrien nimiä

Feodorov Antrop Sergejevitsh – synt. 1874 Kontokin kunnan Akonlahdessa, karjalainen, vahti asui Uhtualla, ammuttu 15.12.1938.³⁰

Kalevalan piiri

Uhtua

Feodorov Antrop Sergejevitsh – synt. 1874 Akonlahdessa (Kalevalan piiri). karjalainen, puolueeseen kuulumaton, vartija. Vangittu 05.11.1937.tuomittu 09.12.1937 Karjalan ASNT:n NKVD:n troikan päätöksellä pykälän 58-6 perusteella , ammuttu 15.12.1938 Karhumäessä. Rehabilitoitu Karjalan syyttäjän päätöksellä 12.06.1989.³¹

Karjalan ASNT: valtion turvallisuuskomitean antama luettelo vuosina 1989-1990 rehabilitoiduista.

Kalevalan piiri

n:o 2926 **Feodorov Andrei Sergejevits** synt. 1874 Karjala Akonlahti, viimeinen työpaikka, Uhtua, piirin teollisuuskombinaatti, vahti. Kuollut 1937.³²

Natalie Nihvontyttö (synt. 1882) naitiin 17-vuotiaana Akonlahden Kuikalle. Miehen nimi oli **Jehrimäini Ontroppa**. Heidän kymmenestä lapsestaan vanhin oli 1901 syntynyt Akonlahden perinteen muistajana ja tallentajana tunnettu Vilho Jyrinoja (karjalaisittain Jehrimäini Vasselei).³³

Sirkein ja Outin poika **Ontroppa** viljeli Kuikan peltoja, kalasteli Kiitehenjärvellä ja kulki kauppamatkoilla Nurmeksen puolella. **Ontroppa** oli nainut Suomen puolelta Hietajärveltä 17-vuotiaan **Natalia Huovisen, Nihvon ja Annin tyttären**. Yksi Ontropan ja Natalien kymmenestä lapsesta - heistä neljä kuoli nuorena - oli Vilho Jyrinoja (synt. 1901, kuoli 1956), kotiseutunsa

henkisen perinteen lahjakas tallentaja, jonka kirjoittama arvokas kuvaus Akonlahden arkea ja juhlaa ilmestyi v. 1965.³⁴

Sirkei näki ilokseen poikansa **Ontropan** varttuvan väkeväksi peltoalan laajentajaksi ja taitavaksi kauppamieheksi. **Ontroppa** kävi Karjalan miesten tapaan Suomessa laukkukaupalla Nurmeksen tienoilla (piti tavaravarastoaan Savikylässä). Tavallisesti hän kulki hevosella. Kerran Vasseleikin sai olla mukana kauppamatkalla, jolloin kierrettiin isälle hyvin tuttuja Nilsiän ja Rautavaaran seutuja.

Isänsä väkivaltaisesta kuolemasta Vilho Jyrinoja ei koskaan puhunut kanssani, se oli kipeä kohta, joka ei sietänyt koskettelua; luultavasti hän ei tietänyt asiasta enempää kuin että isä oli kauppamatkalla Suomessa ryöstetty ja murhattu.³⁵

Perheeseen kuuluivat Vasselein lisäksi veljet Iivana ja Mikko sekä sisaret Olka, Lukki ja Paula (kaikkiaan lapsia syntyi kymmenen, mutta pojat Sirkei ja Huoti sekä työtöt Tarja ja Mari kuolivat nuorina).³⁶

Kun ensimmäinen maailmansota muutti Karjalan olot perin pohjin, hajaantui myös Kuikan perhe. Vasselei tuli Suomeen, samoin tädit Oksenie, Nasti ja Manu. Vanhemmatkin tulivat talvella 1922 nuorempien lasten kanssa Suomeen, mutta eivät voineet koti-ikävältään asettua uusiin oloihin. **Syksyllä 1922 perhe palasi Akonlahteen, mutta ilman esikoistaan ja tätejä.**³⁷

Kontokki Talo 16

Kyläniemi, Läkkyylä

Laukkanen Maria Sirkeintyttö

(Maria Sergejevna Feodorova)

Synt 1872, Akonlahti, Kuikkaniemi

Puoliso: Laukkanen Huotari Stahveinpoika

(Fjodor Jevstafijevits Läkkyjev)

Synt.1864, Kontokki.

Ammatti: Suutari

Vihitty: 21.05.1890

Lapset: Juho, Jaakko, Niilo, Huotari, Vasselei, Roope, Maria, Hekla, Uljania ja Palaka

A.Tu.H.1.2.

Kon.L.7.

21.05.1890 Fjódor (Stahveinpoika) Läkkujeff 26 v Kontokista ja Maria (Sergéintyttö Akonlahdesta) Fedorova 18 v. vihitty avioliittoon. (molemmilla ensimmäinen avioliitto).³⁸

Kontokkin naidun **Moarie-sisaren** >>moamo-akka>> Katti.³⁹

Nasti Huotarinen joka 1890- luvulla paljon oleskeli Morie- sisarensa luona Kontokissa, mainitsi Kontokin tietäjistä nimet >>Miihkailin naini>> ja>> Joakon naini>>. Yläreävyssä > eli Läkkyylässä asui Laukkasien sukua.Näitä Laukkasia olivat veljekset Huotari ja Ortjo , joiden isä taas oli Stahvei. **Huotarin vaimo Moarie** oli Akonlahden Kuikalta (Kuikkaniemestä) Simanaisen Sirkein ja tämän vaimon Outin vanhin tytär; Moarien tietoa on tullut talteen hänen nuoremman sisarensa Nastassien (Nasti Huotarisen) välittämänä.⁴⁰

Vilho Jyrinoja kertoo: Tädeistä vanhin **(Mari) Moarie** joutui 18 - vuotiaana naimisiin Kontokkiin **Stahvein Huotarille (sukunimi Laukkanen)** ja kuoli ensimmäisen maailmansodan aikana.⁴¹

Muut >> tietohuiset >> taas ovat osaksi kotoa Kuikalta, osaksi Kontokista, jossa Nasti pikkutyttönä oli **Mari- sisarensa lasten kaitsijana.**⁴²

Nasti Huotarinen - Aittavaara Muitakin opettajia Nastilla oli ollut. Monia asioita tarttui päähän Kontokissa, jossa hän oli seitsemännestä ikävuodestaan lähtien **Maria - sisartaan auttamassa.** Aluksi Nasti katsoi sisarensa lapsia, mutta myöhemmin hän osallistui myös muihin töihin, oppi

lypsämääinkin jo kymmenenneellä vuodella ollessaan. Keväällä hän aina tuli sisartaan auttamaan ja oli syksyyn asti, mutta kävi välillä kotona Kuikalla, jonne oli Kontokista vajaan parin peninkulman matka. Sisaren luo oli ensin mentävä yli Komalahden ja sitten Stoaarven (Staanajärvi) kautta Kontokkijärven rannalla sijaitsevaan Kontokin kylään, jonka ylemmässä rakennusrivissä sisar eli. Syksyllä oli palattava kotiin äidin avuksi "nuottoa soutamah". Kun tiedustelin Nastilta, keneltä hän eniten oppi tietoja Kontokissa, oli vastaus: sisareltaan. Sisar taas oli saanut oppinsa muilta kontokkilaisilta. Näistä Nasti nimesi muutaman. Ensinnäkin äidin sisaret Toarie ja Okku, joiden miehet Poavilan Timo ja Leva olivat veljeksiä, osasivat joitakin parannuksia mm. lehmien utaretulehduksen. Tunnetuimpia tietäjiä olivat "Ortjon naini" "Hoto", "Joakon naini" Iro ja "Miihkalin naini" Palaka, joiden aikaansaannoksista riitti pirteissä puhetta. Hoto, jonka mies Ortjo oli Huotari - vävyn (Huotari Laukkanen) veli, oli Kontokista Riion tytär; hän laati metsänneän ja salpasi veren. Myös Iro, joka taas oli Vuokinsalmesta, osasi päästää lehmät metsän peitosta. Palaka, joka oli Munankilahdesta Timon tyttö, paransi hammassäryn ja kipeät silmät.⁴³

Akonlahti

Teppananvaara

Huttunen Anni Sirkeintyttö

A.Tu.H.1.3.

(Anni Sergejevna Feodorova)

Synt. Akonlahti, Kuikkaniemi

Puoliso: Huttunen Simana Romananpoika

A.Je.H.1.1.2.

Synt. Akonlahti, Teppananvaara

Lapset: Moarie

Simana (nainut **Sirkei Huotarisen tytön Annin** Akonlahden Kuikalta).⁴⁴

Seuraavana järjestyksessä, **Anni**, naitiin Teppananvaaraan **Romanan Simanalle**, pian perhe muutti "Onekah", eikä heidän myöhemmistä vaiheistaan tiedetä mitään.⁴⁵

Anni oli nainut **Romanan Simana** Teppananvaaralta. Simanan veljellä Vasseleilla oli "Onekassa" kauppa, jonka hän oli luvannut Simanalle. Sinne kauas "Onekah" Simana muutti perheineen ja "sinne jeätih, ei käyty kum mäntih, ei käyty koissa enämpi".⁴⁶

Vasselei vieraili; edelleen Teppananvaarassa kipeäjalkainen Asso ja Jormon Ontro, jolla oli emäntänä **Anni**-tädin tytär Moarie⁴⁷

Nastin vanhemmat eivät osanneet runoja. "Oma moamo ei itket eänellä eikä laulat, eikä toatto", selvitti Nasti. Kuitenkin Nasti osasi paljon vanhaa runoa. Paras opetteja oli ollut Romanan akka Okku Teppananvaarassa. Häneltä Nasti kertoi oppineensa mm. Ison tammen runon (julk. Vienan kansa muistelee -teoksessa s. 9-10), Lemminkäisen virren (mts. 10-13), Luojan virren ja Lunstettavan neidon laulun.

Okku oli Sappovaaran Huotarisia. Tunnettu tilapäislaulujen tekijä "Rokka-Hilippä", jolta A.R.Niemi ja Samuli Paulaharju ovat panneet muistiin myös vanhaa runoa, oli Okun veli. Okun mies Romana oli Teppananvaaran Huttusia. Romanan sisar Stepanie oli tunnettu tietäjä ja runotaitaja, jonka "Karhu-Vasselei" oli nainut Vuokinsalmeen. Romanan veljiä olivat Vasko (hänen vaimonsa Jormon tyttö Malanie oli myös Teppananvaaralta) ja Huurei (nainut Kostamuksen perältä pienestä 3-4 taloa käsittävästä Suojärven kylästä).

Okku, jonka **Simana**-nimiselle pojalle Nastin vanhempi sisar **Anni** oli mennyt miehelle, kävi usein kylässä Kuikalla ja viipyi talvella viikon, jopa kaksikin. Silloin Nasti-hän muisteli tuolloin olleensa alun toisella kymmenellä- sai Romanan akan laulut päähänsä. "Miulla oli niin tarkka peä jotta! Kun kerran kuulin niin sanasta sanah jo luvn tahi lauloin." Talvella Nasti istui kosinolla, kun Okku lauloi kiukaan korvalla istuen, "eikä se (Okku) kiikkut eikä liikkut, mutta ku istu vain mökötti". Kesällä Okun laulupaikka oli penkki "ikkunankorvassa".-Minkä kokoinen Romanan

akka oli, kysyin kerran. Nasti: "Okku semmoni oli lihavaini lytsykkäini, pyöriekasvoni, ta yksisilmäini; toini silmä oli vuotat pois."⁴⁸

Kostamus Talo 17

Jyrkilä

Rugojeva Lukki Sirkeintyttö

(Gligeria Sergejevna Feodorova)

Synt. n. 1881 Akonlahti, Kuikka

A.Tu.H.1.4.

Puoliso: Rugojev Selvana Ontipanpoika

(Silvan Antipovits Rugojev)

Synt. n. 1876, Kostamus, Jyrkilä

Kos.R.5.1.

Lapset: Evgenia

Kostamus, v. 1910, Talo 228

Leski Varvara Iv. Rugojeva 51 v.

Lapset (Antipa) Silvan 34 v. Andrei 18 v. Joann 18 v. ja Irina 16 v.

Sil . v. Gligeria Sergieva 29 v.

Lapset Evgenia.⁴⁹

Kolmas täti Lukki joutui niin ikään 18-vuotiaana miehelle Kostamukseen Ont'ipan Selvanalle.⁵⁰

Selvana (vaimo Lukki oli Akonlahden Kuikalta Sirkei Simananpoika Huotarisen ja Jerimäisen Iivanan tyttären Outin tytär, tunnetun perinteentaitajan Nasti Huotarisen sisar).⁵¹

Akonlahti

Märkävaara Talo 8

Hyvönen Oksenie Sirkeintyttö

(Oksenie Sergejevna Feodorova)

Synt. 1882, Akonlahti, Kuikkaniemi

A.Tu.H.1.5.

Puoliso: Hyvönen Prokko Huotaripoika

(Bogdanov)

Synt. Akonlahti, Märkävaara

A.Mä.B.1.1.

Lapset: Maija, Anni, Teppo, Juho

Oksenien mies oli Pimenäisen Huotaripoika Märstävaarasta. Oksenie joukkoineen joutui kovina hallavuosina kerjuutielle, mutta ankara elämä ei hänen terveyttään murtautunut, vaan hän eli pitkän elämän, lopulta Maija-tyttärensä perheessä Kuhmon Kontiolanniemellä.⁵²

Oksenie Hyvönen o.s. Huotarinen (Nasti Aittavaaran sisar), synt. 1880 Akonlahden Kuikkaniemessä; haast. 1956.⁵³

Nuoremmat tädit Oksenie, Nastassie ja Manu siirtyivät ensimmäisen mailmansodan jälkeen Suomeen asumaan. Oksenie (synt.1882) oli mennyt miehelään läheiseen Märkäänvaaran Pimenäisen Huotaripojalle. Oksenie eli Kiimaisjärveltä kotoisin olevan vävynsä Kalle Ivanoffin ja Maija-tyttärensä perheessä Kuhmon kirkonkylässä Kontiolanniemellä.⁵⁴

Kuhmo

Aittavaara Nasti Sirkeintyttö

(Natassie Sergejevna Feodorova)

Synt.25.06.1885, Akonlahti, Kuikkaniemi

Kuoli 23.10.1973, Kuhmo

A.Tu.H.1.6.

1 Puoliso: Saavin Iivana Sirkeinpoika

Saarijärvi

Saj.S.1.1.1.3.

2 Puoliso: Yrjö Aittavaara

(Jyrki Muntijev)

Synt. 23.04.1881, Tsirkka

563. Nasto Feodoroff synt. 1890, Kontokin kunnassa, Akolahden kylässä, tullut Suomeen 05.02.1922.⁵⁵

486. Nasto Feodoroff 32 v. Kontokki, Akonlahti.⁵⁶

Nasti Aittavaara o.s. Huotarinen, synt. 25.06.1883 Akonlahden Kuikkaniemessä; haast. 1953-1957.

Yrjö Aittavaara (edellisen mies), synt. 1881 Jyskyjärven Tsirkkakemin kylässä, haast. 1954-1957.⁵⁷

Nasti syntyi Kuikalla 25.06.1885. (kirkon kirjoissa ja passissa virheellisesti 1883). Hän meni miehelle pieneen Saarijärven kylään (lähellä Vuokinsalmea) **Sirkein Iivanalle**. Häät pidettiin keväällä jyrinpäivänä vuosisadan ensimmäisellä kymmenellä (vuosilukua Nasti ei muistanut), mutta ennen kuin loittona asuva pappi oli ehtinyt parin vihkiä, Iivana kuoli aivokuumeeseen 29. syyskuuta. Nasti palasi talven jälkeen takaisin isäntönsä Kuikalle, mukanaan myötäjaislehmä, muutama lammas ja perunoita.⁵⁸

Nuoremmat tädit Oksenie, **Nastassie** ja Manu siirtyivät ensimmäisen mailmansodan jälkeen Suomeen asumaan.⁵⁹

Talvisodan jälkeen v. 1940 **Nasti** avioitui leskeksi jääneen **Yrjö Aittavaaran** kanssa. Yrjö, aikaisemmalta nimeltään Jyrki Muntijev, oli syntynyt 23.04.1881 Jyskyjärven kuntaan kuuluvassa pienessä Tsirkkakemin kylässä ja sieltä muuttanut 24-vuotiaana seitsemän virstan päähän Kellovaaran kylään kotivävyksi. Helmikuussa 1922 hän pakeni perheineen Suomeen. Uudessa kotimaassa hän otti sukunimekseen Aittavaara, muistoksi siitä että hän Karjalassa kotia rakentaessaan oli ottanut puutavaran läheiseltä Aittavaaralta.⁶⁰

Nasti Huotarinen eli korkeaan ikään. Hän kuoli Kuhmossa 23.10.1973 ja hänet kätettiin Kuhmon kirkkomaahan sunnuntaina 4. marraskuuta.⁶¹

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 6851

Signum: 3729: 1

Nauhapaikka: A 0000 - B 0663

Kesto: 0.55

Kopiotiedot:

Kieli: karjala

Pitäjä: Kontokki

Kylä:

Alue:

Kielenopas: **Aittavaara, o.s. Huotarinen, Nastassie (kuts. Nasti)**

Sukupuoli: n

Syntymäaika: 25.6.1883

Ikä:

Syntymäpaikka: Kontokki, Akonlahti, Kuikkaniemi

Elämänvaiheet: Elänyt Kontokissa, josta muutti Suomeen vuonna 1922. Asuu nykyisin Kuhmon kirkonkylässä Konttilanniemellä.

NAuhoitusaika: 9.9.1964

Nauhoituspaikka: Kuhmo kk., Seulosen matkustajakoti

Haastattelija: Virtaranta, Pertti.

Vapaa kommentti : Nauhan loppuosa tyhjä (tekn.).⁶²

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 11515

Signum: 6642: 3

Nauhapaikka: B 0000 - B 0319

Kesto: 0.1

Kopiotiedot:

Kieli: karjala

Pitäjä: Kontokki

Kylä:

Alue:

Kielenopas: **Aittovaara, o.s. Huotarinen, Nastassie (kuts. Nasti)**

Sukupuoli: n

Syntymäaika: 25.6.1883

Ikä:

Syntymäpaikka: Kontokki, Akonlahti, Kuikkaniemi

Elämänvaiheet: Elänyt Kontokissa, josta muutti Suomeen vuonna 1922. Asuu nykyisin Kuhmon Konttilaniemellä.

NAuhoitusaika: 27.8.1966

Nauhoituspaikka: Kuhmo, kirkonkylä, Ahtonen

Haastattelija: Virtaranta, Pertti; Pulkkinen, Paavo. ⁶³

TIETOKANTA: NAARKDIGI ----- TIETUE: 12025

Signum: 6969: 2

Nauhapaikka: A 0851 - B 1008

Kesto: 1.15

Kopiotiedot:

Kieli: karjala

Pitäjä: Kontokki

Kylä:

Alue:

Kielenopas: **Aittovaara, o.s. Huotarinen, Nastassie (kuts. Nasti)**

Sukupuoli: n

Syntymäaika: 25.6.1883

Ikä:

Syntymäpaikka: Kontokki, Akonlahti, Kuikkaniemi

Elämänvaiheet: Elänyt Kontokissa, josta muutti Suomeen vuonna 1922, asuu nykyisin Kuhmon kirkonkylässä Konttilaniemellä.

NAuhoitusaika: 12.8.1967

Nauhoituspaikka: Kuhmo, kirkonkylä, Heikki Ahtonen

Haastattelija: Virtaranta, Pertti. ⁶⁴

Kotka

Nykänen Manu Sirkeintyttö

A.Tu.H.1.7.

(Manu Sergejevna Feodorova)

Synt. 16.02.1889, Akonlahti, Kuikkaniemi

Puoliso. Nykänen

Nuoremmat tädit Oksenie, Nastassie ja **Manu** siirtyivät ensimmäisen mailmansodan jälkeen Suomeen asumaan. ⁶⁵

Nuorin tädeistä, **Manu eli Maria Nykänen** (synt. 16.02.1889) eli tyttärensä luona Kotkassa. ⁶⁶

Sinikivi Huoti Sirkeinpoika

A.Tu.H.1.8.

(Feodor Sergejevits Feodorov)

Synt. 1894

Puoliso: Nasto

Synt. 14.04.1898

Kuollut 29.02.1972, Lieksa

Lapset: Veikko

Vienan Karjalan väliaikaisen toimikunnan jäsenet:

Huoti Sinikivi (Feodor Feodoroff), synt. Kontokissa. Oli jäsenenä sekä Vienan Karjalan väliaikaisessa toimikunnassa että Karjalan väliaikaisessa hallituksessa. Toimi Suomessa Sodankylässä.⁶⁷

Me alla mainitut Vienan Karjalan väliaikaisen toimikunnan jäsenet ilmoitamme täten muuttaneemme nimmemme seuraavasti:

Feodor Feodoroff on oleva Huoti Sinikivi. Kontokin edustaja.⁶⁸

619. Huoti Sinikivi synt. 1894, Kontokin kunnassa, Akonlahden kylässä, tullut Suomeen 24.06.1922.⁶⁹

620. Nasto Sinikivi synt. 1898, Kontokin kunnassa, Akonlahden kylässä, tullut Suomeen 24.06.1922.⁷⁰

621. Veikko Sinikivi synt. 1920, Kontokin kunnassa, Akonlahden kylässä, tullut Suomeen 24.06.1922.⁷¹

487. Huoti Sinikivi 28 v. Kontokki, Akonlahti.

488. Nasto Sinikivi 23 v. Kontokki, Akonlahti.

489. Veikko Sinikivi 2 v. Kontokki, Akonlahti.⁷²

Vienan Karjalan väliaikaisen toimikunnan jäsenet:

Huoti Sinikivi (Feodor Feodoroff), synt. Kontokissa. Oli jäsenenä sekä Vienan Karjalan väliaikaisessa toimikunnassa että Karjalan väliaikaisessa hallituksessa. Toimi Suomessa Sodankylässä.⁷³

Me alla mainitut Vienan Karjalan väliaikaisen toimikunnan jäsenet ilmoitamme täten muuttaneemme nimmemme seuraavasti:

Feodor Feodoroff on oleva Huoti Sinikivi. Kontokin edustaja.⁷⁴

Kotioloja leimasi ortodoksisen uskonnon tarkka noudattaminen. Nastin äiti Outi oli vanhauskoinen, staroviero, joka söi aina omasta astiastaan. **Kerran Outi kävi Solovetskin manasterissakin 11-vuotiaan poikansa Huotin (siis Nastin veljen) kanssa**, joka sairasteli paljon lapsena. Huoti oli luvattu käyttää manasterissa, jos paranee, ja äiti täytti lupauksensa, kun poika parani.⁷⁵

Syksyllä 1923 Vilho Jyrinojan – tämän nimen hän otti Suomessa itselleen – elämässä sattui onnellinen käänne. Hän tuli käymään Hyrynsalmella tavatakseen setänsä **Huoti Sinikiveä**, jonka luona Nasti-tätikin tällöin asui.⁷⁶

Huotarinen Timo Sirkeinpoika

(Timo Sergejevits Feodorov)

A.Tu.H.1.9.

Sirkein ja Outin pojat **Timo** ja Mikko kuolivat aivan pieninä.⁷⁷

Huotarinen Mikko Sirkeinpoika

(Mikko Sergejevits Feodorov)

A.Tu.H.1.10.

Sirkein ja Outin pojat Timo ja **Mikko** kuolivat aivan pieninä.⁷⁸

Akonlahti

Tulliniemi

Huotarinen Omelie Onissimanpoika

(Jemeljan Feodorov)

A.Tu.H.2.1.

Puoliso: Hoto

Lapset: Jouki, Paavo, Riiko, Olga, Vappu,

Tulliniemi etelästä nähtynä (kuva s. 49). Vasemmalta lähtien talot ovat: kauppias Maksimaisen talo, Marttinan talot, **Onissiman Omelien** talo ja pappila. Omelie oli Vilho Jyrinojan isän enisimmäinen serkku. Myös Maksiman Iivanan ja Marttinan talossa oli samaa sukua. Akonlahti. 1943.⁷⁹

Feodorov Hoto, Joukin äiti. Synt. Akonlahti. Mennyt Venäjälle 1941
 Anttinen Olga, Joukin sisko. Synt. Akonlahti. Mennyt Venäjälle 1930
 Matsubu Vappu, Joukin sisko. Synt. Akonlahti. Mennyt Venäjälle 1927
 Feodorov Paavo, Joukin veli. Synt. Akonlahti. Mennyt Venäjälle 1930
 Feodorov Risto, Joukin veli. Synt. Akonlahti. Vangittu 1937
 Melentjev Palaga, Joukin täti.⁸⁰

Melentjev Palaga Onissimantytö
 (Palaga Feodorova)

A.Tu.H.2.2.

Palaga Melentjev, Omelien tytön Joukin täti.

Nykänen Joukenie Onissimantytö
 (Jevgenia Anisimovna)

A.Tu.H.2.3.

Karjalan ASNT: valtion turvallisuuskomitean antama luettelo vuosina 1989-1990 rehabilitoiduista.

Kalevalan piiri

N:o 1660 **Nikutjev Jevgenia Anisimovna** synt 1888 Karjala, Akonlahti, viimeinen työpaikka, Akonlahti, kolhoosilainen. Tuomio: 10 v.⁸¹

Jyrinoja Vilho Ontropanpoika
 (Vasili Antropovitsh Feodorov)

A.Tu.H.1.1.1.

Synt. 25.12.1901, Akonlahti, Kuikkaniemi
 Kuollut 15.10.1956, Kajaani

Puoliso: Remu Santra Riiontyttö

Vuk.R.1.1.1.

Synt. 23.04.1906, Vuokkiniemi, Vanhala
 Lapset: Oili, Senja, Veikko

Vilho Jyrinoja, synt.25.12.1901 Akonlahden kuikalla; haast. 1951-1956.

Sanni Jyrinoja o.s. Remsu, synt. 23.04.1906. Vuokkiniemessä; haast.1954.⁸²

Vilho Jyrinoja, Vasili Huotari (Feodoroff), syntyi 25.12.1901. Akonlahden Kuikalla. Isä oli Ontroppa, äiti Natalie.⁸³

Yksi Ontroppan ja Natalien kymmenestä lapsesta - heistä neljä kuoli nuorena - oli **Vilho Jyrinoja** (synt. 1901, kuoli 1956), kotiseutunsa henkisen perinteen lahjakas talenttaja, jonka kirjoittama arvokas kuvaus Akonlahden arkea ja juhlaa ilmestyi v. 1965.⁸⁴

Vilho eli Vasselei, kuten häntä Karjalassa kutsuttiin, syntyi perheen esikoisena. Kun seuraavaan eloonjääneeseen veljeen oli 7-8 vuoden väli, hän joutui ensimmäiset vuotensa kasvamaan vanhempiansa ja isovanhempiensa sekä tätiensä kanssa. Erityisen läheinen suhde Vasseleilla oli äitiinsä, jota hän Suomeen tultuaan eniten ikävöi, ja Nasti-tätiinsä. Hyvämuistisella, herttaisella Nastilla oli aikaa ja intoa seurustella vilkaan ja uteliaan veljenpojan kanssa. Häneltä Vasselei sanoi eniten tietoja saaneensa, mutta oli muitakin opettajia: Ritaniemessä Potahvieni Pänttö, starinan sanoja; Jehrimänvaarassa Iivanan Onuhrie-t'eat'ä (ts. isoäidin Outin veli) ja Omossu-setä sekä

muitakin, joiden luona Vasselei vieraili; edelleen Teppananvaarassa kipeäjalkainen Asso ja Jormon Ontro, jolla oli emäntänä Anni-tädin tytär Moarie. Vähäiseksi ei jäänyt sekään anti, jonka tarkkaavainen Vasselei omaksui lähikylien kerjäläisiltä ja muilta kiertäjäuukoilta. Näistä hän muisteli esim. Kostamuksen Issakka-ukkoa, joka kerjuumatkoillaan usein yöpyi Kuikan pirtin kiukaalla Vasselei-pojan makuukumppanina.

Suomeen jääminen aiheutti Vasseleille - kuten monille muillekin karjalaisille - nimen muutoksen. Vasseleista tuli luontevasti Vilho ja sukunimi löytyi kotipuolesta: Jyrinoja-niminen puro näet laskee Ritasuon pienistä lämmistä Kiitehenjärveen Muurahaissaaren ja Kuikkaniemen välissä olevaan Jyrinojan salmeen.

Syksyllä 1923 Vilho Jyrinojan elämässä sattui onnellinen käänne. Hän tuli käymään Hyrynsalmelle tervehtiäkseen setäänsä Huoti Sinikiveä, jonka luona Nasti-tätikin tällöin asui. Hyrynsalmella oli tuolloin muitakin vienalaisia, mm. vuokkiniemeläinen maanviljelijä ja kauppias Riiko Remsu perheineen. Perheen tyttärestä Santrasta (synt. 23.04.1906) Vilho sai vaimon, joka - itsekin juuriltaan riuhtaistuna - kykeni antamaan sitä henkistä tukea, joka Vilholle oli tarpeen, silloin ja myöhemminkin.⁸⁵

-Eikö se Vasselei konsa sattautun mistä?

No olima yhen kerran, kun olima rysie panomassa tuola Komalahessa, jetä myöti mänimä siitä sinne ta, meilä oli rysät lampilossa; tämä oli vielä silloin kesenkavoni poika, se läksi mukah. Ei hänestä vielä ollup paljo apuo. Myö läksimä Sinikiven keralla, mie sanoin niilä pojilla jotta jeäkeä nyt täh ta loatikkaa tuli ni oletta tässä kuni mie käyn rysät tuolta lammista – oli kaksi virstoa matkoa.

- Mistä lammista?

Kuikkalammista. No, ne lapset kuj jeähäh siih, ta loajitah tuli, ta sanoin vain Huotilla, sillä Sinikivellä, sen nimi oli Huoti, - jotta >>paikkaa tuota ryseä, tuossahaj joitaki näkyy pakoja, silmäpakoja>>. Ni mie kun tulen sieltä, Vasselei oli männyt puuta sahomah ta oli lyönyt jalkahas kirvehellä. Mie kun sieltä tulen ni Vasselei istuu – eikä uskalleta ensin sanuo jotta mie säikähän. A Huoti se ryseä paikkai ni, tulel lässä kun seiso ni kenkävarret palttih jottei ni kenkie soa jalasta, ne mäntih ihan käppyräh, kenkäh varret. Mi sanon: >>Mikä se Vasseleilla on kun noin istuu?>> Siitä Huoti sano jotta >>se löi jakahas kirvehellä>>. Se oli kaklapaikkah siih Keärit jalkah ta, siitä lähetäh sieltä kotih, siitä ympäri tuli sieltä kymmenev virstoa, mie sev Vasselein kannon selässäni sieltä kotih asti, sen kymmenev virstoa. Jeätä enämpi emmä peässyt.⁸⁶

Pertti Virtaranta kertoo:

Keskustellessamme Vilho Jyrinoja oli esittänyt toivomuksen, että hän vielä kerran pääsisi käymään äitinsä kotikylään Suomussalmen Hietajärveen. Samalla matkalla hän halusi poiketa Kuhmoon, jossa Oksenie - tati ja tämän Maija - tytär sekä vävy Kalle Ivanoff elivät, ja edelleen häntä kiinnosti käydä Kuhmon Vartiuskylässä sekä Rimminkylässä katsomassa, vieläkö siellä on karjalan kieltä puhuvia; matkan lomaan sopisi myös käynti sukulaisperheessä Laukkasilla Kajaanissa.⁸⁷

Pertti Virtaranta kertoo:

Edelleen Lylykosken kautta Kajaaniin; siellä majoituimme Vilho Jyrinojan serkun, sähkölaitoksen koneenhoitajan Juho Laukkasen luo. Kajaaniin poikkeamisemme tarkoitus oli tavata Teppanan kaupungin osassa asuva, silloin 94- vuotias Maria Bogdanov eli Mikun Moarie, Akonlahden Vornanniemessä syntynyt ja Sappuvaarassa miehelässä ollut vanhus.⁸⁸

Pertti Virtaranta kertoo:

Töin tuskin päästiin palaamaan Kuhmoon, ja sieltä päätettiin välittömästi jatkaa matkaa Kajaanin kautta Suomussalmelle. Kajaanissa Jyrinojalle tarjoutui tilaisuus käväistä serkkunsa Juho Laukkasen luona. Täällä yllätti uusi sydänkohtaus - ei ehtinyt matkamies rakkaan äitivainajansa synnyinsijoille kuolemaan. Vilho Jyrinojan heikosti lepattanut elonliekki sammui 15 lokakuuta

1956. Hänen ruumiinsa siunattiin Örebron kirkkomaahan 27 lokakuuta lähiomaisten sekä karjalaisten, suomalaisten ja inkeriläisten ystävien saattamana.⁸⁹

Huotarinen Iivana Ontropanpoika

A.Tu.H.1.1.2.

(Ivan Antropovitsh Feodorov)

Synt. 1910, Akonlahti

Kuollut 28.12.1937, Karhumäki

Kun ensimmäinen maailmansota muutti Karjalan olot perin pohjin, hajaantui myös Kuikan perhe. Vasselei tuli Suomeen, samoin tädit Oksenie, Nasti ja Manu. Vanhemmatkin tulivat talvella 1922 nuorempien lasten kanssa Suomeen, mutta eivät voineet koti-ikävältään asettua uusiin oloihin. **Syksyllä 1922 perhe palasi Akonlahteen, mutta ilman esikoistaan ja tätejä.**⁹⁰

Kalevalan piiri

Akonlahden Kyläneuvosto

Märkävaara

Feodorov Ivan Antropovitsh – synt. 1910 Akonlahdessa, karjalainen, puolueeseen kuulumaton, kolhoosilainen. Vangittu 05.11.1937, tuomittu SNTL:n NKVD:n päätöksellä pykälän 58-2-6-10 perusteella 20.12.1937, ammuttu 28.12.1937. Karhumäessä. Rehabilitoitu Leningradin sotilaspiirin sotatribunaalin päätöksellä (päiväys puuttuu).⁹¹

Vainovuosina Sandarmohissa teloitettujen uhrien nimiä

Feodorov Ivan Antropovitsh – synt. 1910 Kontokin kunnan Akonlahdessa, karjalainen, kolhoosilainen, asui Kalevalan piirin Märkävaarassa, ammuttu 28.12.1937.⁹²

Huotarinen Mikko Ontropanpoika

A.Tu.H.1.1.3.

(Mihail Antropovitsh Feodorov)

Synt. 1918 Akonlahti

Kuollut 18.07.1938

Kun ensimmäinen maailmansota muutti Karjalan olot perin pohjin, hajaantui myös Kuikan perhe. Vasselei tuli Suomeen, samoin tädit Oksenie, Nasti ja Manu. Vanhemmatkin tulivat talvella 1922 nuorempien lasten kanssa Suomeen, mutta eivät voineet koti-ikävältään asettua uusiin oloihin. **Syksyllä 1922 perhe palasi Akonlahteen, mutta ilman esikoistaan ja tätejä.**⁹³

Kalevalan piiri

Akonlahden Kyläneuvosto

Akonlahti

Feodorov Mihail Antropovitsh – synt. 1918 Akonlahdessa, karjalainen, puolueeseen kuulumaton, hevosmies. Vangittu 05.11.1937, tuomittu SNTL:n NKVD:n päätöksellä pykälän 58-2-6 perusteella 20.12.1937, kymmeneksi vuodeksi ja toimitettu Ivdelin vankileirille, kuollut 18.07.1938. Rehabilitoitu Leningradin sotilaspiirin sotatribunaalin päätöksellä 13.02.1961.⁹⁴

Huotarinen Olka Ontropantyttö

A.Tu.H.1.1.4.

(Olka Antropovna Feodorova)

Kun ensimmäinen maailmansota muutti Karjalan olot perin pohjin, hajaantui myös Kuikan perhe. Vasselei tuli Suomeen, samoin tädit Oksenie, Nasti ja Manu. Vanhemmatkin tulivat talvella 1922 nuorempien lasten kanssa Suomeen, mutta eivät voineet koti-ikävältään asettua uusiin oloihin. **Syksyllä 1922 perhe palasi Akonlahteen,** mutta ilman esikoistaan ja tätejä.⁹⁵

Huotarinen Lukki Ontropantyttö

A.Tu.H.1.1.5.

(Lukeria Antropovna Feodorova)

Kun ensimmäinen maailmansota muutti Karjalan olot perin pohjin, hajaantui myös Kuikan perhe. Vasselei tuli Suomeen, samoin tädit Oksenie, Nasti ja Manu. Vanhemmatkin tulivat talvella 1922 nuorempien lasten kanssa Suomeen, mutta eivät voineet koti-ikävältään asettua uusiin oloihin. **Syksyllä 1922 perhe palasi Akonlahteen**, mutta ilman esikoistaan ja tätejä.⁹⁶

Huotarinen Paula Ontropantytö
(Paula Antropovna Feodorova)

A.Tu.H.1.1.6.

Kun ensimmäinen maailmansota muutti Karjalan olot perin pohjin, hajaantui myös Kuikan perhe. Vasselei tuli Suomeen, samoin tädit Oksenie, Nasti ja Manu. Vanhemmatkin tulivat talvella 1922 nuorempien lasten kanssa Suomeen, mutta eivät voineet koti-ikävältään asettua uusiin oloihin. **Syksyllä 1922 perhe palasi Akonlahteen**, mutta ilman esikoistaan ja tätejä.⁹⁷

Huotarinen Sirkei Ontropanpoika
(Sergei Antropovitsh Feodorov)

A.Tu.H.1.1.7.

pojat **Sirkei** ja Huoti sekä työt Tarja ja Mari kuolivat nuorina.⁹⁸

Huotarinen Huoti Ontropanpoika
(Feodor Antropovitsh Feodorov)

A.Tu.H.1.1.8.

pojat Sirkei ja **Huoti** sekä työt Tarja ja Mari kuolivat nuorina.⁹⁹

Huotarinen Tarja Ontropantytö
(Darja Antropovna Feodorova)

A.Tu.H.1.1.9.

pojat Sirkei ja Huoti sekä työt **Tarja** ja Mari kuolivat nuorina.¹⁰⁰

Huotarinen Mari Ontropantytö
(Feodorov)

A.Tu.H.1.1.10.

pojat Sirkei ja Huoti sekä työt Tarja ja **Mari** kuolivat nuorina.¹⁰¹

Naumanen Jouki Omelientytö
(Jouki Anisimovna Feodorov)

A.Tu.H.2.1.1.

Synt. 24.12.1903

Kuollut 1944

Puoliso: Naumanen Vasili

A.Te.N.1.1.1.

Synt. 1902, Akonlahti, Tetriniemi

Lapset: Ivan, Huoti ja Veikko

Naumov Jouki o.s. Feodorov (Isä Omelie ja äiti Hoto). Synt. 24.12.03, Akonlahti. Mies Vaseli Naumov kuollut 16.5.1937. Tulo 8.11.41. Uhtua.¹⁰²

Naumov Ivan (Isä Vaseli). Synt. 29.01.30, Akonlahti. Tulo 8.11.41. Uhtua.

Naumov Huoti (Isä Vaseli). Synt. 26.08.32, Akonlahti. Tulo 8.11.41. Uhtua.

Naumov Veikko (Isä Vaseli). Synt. 6.04.37, Akonlahti. Tulo 8.11.41. Uhtua. Sot. virk. V. Jyrinoja ottanut heidät kasvatettavakseen Kuhmoon.¹⁰³

Huotarinen Paavo Omelienpoika
(Paavo Feodorov)

A.Tu.H.2.1.2.

Tetriniemi

Huotarinen Risto Omelienpoika**A.Tu.H.2.1.3.**

(Grigori Jemeljanovitsh Feodorov)

Synt. 1900 Akonlahti

Kuollut 20.01.1938 Karhumäki

Puoliso: Naumanen Mari Markentyttö**A.Te.N.1.1.2.**

(Maria Markovna Naumanov)

Synt. 02.01.1911

Vihitty 1929, Akonlahti

Lapset: Vilho, Paula ja Kaarina

Feodorov Risto (Marian mies, Isä Omelie ja äiti Hoto). Synt. 12.3.00, Akonlahti. Vihitty ensimmäiseen avioliittoon 1929 Akonlahdessa. Vangittu 1938.¹⁰⁴

Kalevalan piiri

Akonlahden Kyläneuvosto

Akonlahti

Feodorov Grigori Jemeljanovitsh – synt. 1900 Akonlahdessa, karjalainen, puolueeseen kuulumaton, metsänkaataja. Vangittu 28.11.1937, tuomittu SNTL:n NKVD:n päätöksellä pykälän 58-6 perusteella 04.01.1938, ammuttu 20.01.1938 Karhumäessä. Rehabilitoitu Pohjoisen sotilaspiirin sotatribunaalin päätöksellä 08.07.1958.¹⁰⁵

Vainovuosina Sandarmohissa teloitettujen uhrien nimiä

Feodorov Grigori Jemeljanovitsh – synt. 1900 Akonlahdessa, karjalainen, metsänkaataja, asui Kalevalan piirin Akonlahdessa, ammuttu 20.01.1938.¹⁰⁶

Feodorov (Huotarinen) Maria (o.s. Naumov, Isä Marke ja äiti Anastasia). Synt. 2.1.11, Akonlahti Tetriniemi. Vihitty ensimmäiseen avioliittoon 1929 Akonlahdessa. Tullut Suomeen 8.11.41.

Feodorov (Huotarinen) Vaseli (Vilho), Isä Risto. Synt.13.11.30, Akonlahti. Tullut Suomeen 8.11.41.

Feodorov (Huotarinen) Paula, Isä Risto. Synt.10.4.33, Akonlahti. Tullut Suomeen 8.11.41.

Kaarina, synt.17.10.41, Akonlahti. Isä kers. Taito Somppi? Korkamo kenttävartio?¹⁰⁷

Akonlahdessa annetut oleskeluluvat vuonna 1942

Nro 17 Antopäivä 20.02. Huotarinen Mari, emäntä, synt. 2.1.11, Akonlahti.

Antopäivä 20.02. Huotarinen Vilho, koululainen, synt. 23.10.35, Akonlahti.

Antopäivä 20.02. Huotarinen Paula, koululainen, synt. 10.4.30, Akonlahti.¹⁰⁸

N:o 221 Luvanantoaika 21.9.43, **Huotarinen Mari**, maanvilj. Synt. 2.1.-11, Kotipaikka Akonlahti.

Vaseli pka. Synt. 13.11.-30 Kotipaikka Akonlahti.**Paula** tr. Synt. 10.04.-33. Kotipaikka Akonlahti.**Kaarina** tr. Synt. 17.10.-42. Kotipaikka Akonlahti.¹⁰⁹Huotarinen Mari, Kuhmo, Akonlahti.¹¹⁰**Feodorov Maria** 2/1-11, Tetriniemi. Lapinlahti, Tölvä, Hiekkala.¹¹¹**Anttinen Olga Omelientyttö****A.Tu.H.2.1.4.**

(Olga Jemeljanovna Feodorova)

Matsubu Vappu Omelientyttö**A.Tu.H.2.1.5.**

(Vappu Jemeljanovna Feodorova)

Huotarinen Omossu

(Amos Feodorov)

Lapset: Riiko, Maria ja Matro

A.Na.H.1.**Akonlahti****Nakrisaho Talo 4**

(Omossun Riiko)

Huotarinen Riiko Omossunpoika**Puoliso: Matro**

Lapset: Miikkula

A.Na.H.1.1.

Omossun Riiko

Riiko Feodoroff. Aviopuoliso **Matro**. Lapset: Miikkula. ¹¹²**Kuhmo****Viettola**

(Musta-Pekka)

Huovinen Maria Omossuntyttö

(Maria Amosovna Feodorova)

Synt. 1878, Akonlahti, Naurislahti

Kuollut 1926

Puoliso: Huovinen Pekka Ontreinpoika

Synt. 1872, Kuhmo, Huosiesvaara

Kuollut 10.01.1927

Lapset: Anna, Petteri, Palaka ja Teppo, Maria, Risto, Olga ja Outi

A.Na.H.1.2.**Kuj.H.1.3.**

V.3. **Pekka** (s.1872 k.10.01.1927), jota myös lyhyen, mustan partansa vuoksi kutsuttiin ”**Mustaksi Pekaksi**”. Hän asettui asumaan Viettolaan. Nuorena Pekka oli kulkenut laukunkannossa, mutta siirtynyt myöhemmin suurempiin liiketoimiin. Kulki talvikelillä markkinoilla aina Viipurin lähellä ja asioi pitarilaisten kauppiaiden kanssa, kauppatarvarana nahat. **Pekka** avioitui akonlahtelaisen **Amos Feteroffin** tyttären **Marian** (s.1878, k. 1926) kanssa. Pekalla ja Marialla oli suuri perhe. Lapsia heillä oli kahdeksan: Anna, Petteri, Palaka, Teppo, Maria, Risto, Olga ja Outi (ks. V.3. 11-88). ¹¹³

Lytä Talo 3

(Komaskan Vaseli)

Melentjev Matro Omossuntyttö

(Matro Amosovna Feodorova)

Akonlahti, Naurislahti

Puoliso: Melentjev Lukka Onuhrienpoika

(Lukka Anufrijevitsh Melentjev)

Synt. 1883 Akonlahti, Jerimänvaara

Kuollut 05.03.1938 Karhumäki

Lapset: Joukenie, Niina, Iro, Vasselei ja Anni

A.Na.H.1.3.**A.Je.M.2.4.**

Myöh. **Lukan** talo Vasselein vaimo Iro. Ei lapsia. Ottotyttö **Matro**. Aviopuoliso **Lukka** Jerimänvaarasta. Lapset: Joukenie, Niina, Iro, Vasselei ja Anni. ¹¹⁴

Konaskalla oli poika Vasselei, jonka vaimo oli Stahvein tyttö Nakrislahesta. Pariskunta oli lapseton mutta he ottivat kasvatikseen Nakrislahesta **Omassun tytön**, jonka nai Jehrimänvaarasta **Lukka**-niminen mies. ¹¹⁵

Melentjev Lukari (Lukka) Anufrijevitsh – synt. 1883 Kalevalan piirin Lytässä, karjalainen, puolueeseen kuulumaton, kolhoosilainen. Vangittu 19.01.1938. tuomittu 13.02.1938 SNTL:n NKVD:n päätöksellä pykälän 58-6 perusteella, ammuttu 05.03.1938 Karhumäessä. Rehabilitoitu Karjalan prokurattorin päätöksellä 29.04.1989. ¹¹⁶

Melentjev Lukari (Lukka) Anufrijevitsh – synt. 1883 Lytässä, karjalainen, kolhoosilainen, asui Kalevalan piirin Akonlahdessa, ammuttu 05.03.1938. ¹¹⁷

Ortjoen Vasselei kertoi ns. Stalinin vainon ajoista jolloin hänen isänsä vuonna 1932 oli viety. Samalla vuosikymmenellä allekirjoittaneen setä **Lukka**, joka myös asui Lytässä, oli yöllä noudettu. Kummankaan kohtalosta ei sen jälkeen kuulunut, ennen kuin 1950 luvulla Stalinin kuoleman jälkeen. Silloin ilmoitettiin, että ko. henkilöt oli pidätetty ja tuomittu syyttöminä. Ka ei se kenelläkänä henkie takaisin anna, vaikka kuinka puhissetah, tuumaili Vasselei. ¹¹⁸

Huotarinen Miikkula Riionpoika

A.Na.H.1.1.1.

Akonlahti

Tullinniemi

Huotarinen Oleksei

A.Tu.H.1.

Lapset: Martina ja Moarie

Akonlahtelaisen Oleksi Huotarisen ja hänen poikansa Marttinan tehdessä talonväen kanssa kauppaa astuivat nimismies ja kruununvouti sisään alkaen takavaikoida tavaroita. Sisukas poika ryhtyi käsikähmään nimismiehen kanssa tämän yrittäessä ottaa pojan laukun. Kun nimismies löi poikaa päähän, tämä suuttui kunnolla ja tunki nimismiehen hyvän turkin tuvassa olevaan hevosen apetynnryiin. Kauppamiesten päästyä ulos kysyi isä pojaltaan: ”Oletko järelläs?” Poika vastasi: ”Tule pois jälkeh! Järki on täysi”. Isä pelkäsi pojan menettäneen järkensä nimismiehen lyönnistä, kun poika oli tuvassa iskun jälkeen niin raivostunut. Oleksin laukun viranomaiset saivat, mutta poika kiskoi laukkunsa takaisin. (D. Huovinen. ¹¹⁹

Akonlahti

Tullinniemi Talo 2

Huotarinen Marttina Olekseipoika

A.Tu.H.1.1.

Akonlahti, Tullinniemi

Kuollut n. 1916

Puoliso. Lesonen Okku Iivanantyttö

Kij.L.1.2.6.

Synt. n.1846, Kivijärvi

Kuollut n. 1916

Lapset: Iro

Marttinan emäntä **Okku**, Juakkosen Oleksin sisar Kivijärvestä, oli v. 1911 noin 65-vuotias, kuoli v. 1916. ¹²⁰

Olekseilla oli myös poika **Marttina**, jolla taas Iro-niminen tytär. ¹²¹

Marttinan talo (kuva s. 115) Tulliniemestä. Vasemmalla näkyvässä osassa oli >>stantsie>> eli kestikievari. Akonlahti. 1943. ¹²²

Marttinan emäntä **Okku**; Akonl.

V. 1911 n. 65 v. vanha. Oli syntyisin Kivijärvestä ”sitä Juakkosen viisasta sukuo” (Juakkosen Oleksein sisar). Kuollut n. v. 1916, samoinkuin miehensäkin.¹²³

Joakkosen Iivanan »ainikki», ainoa tytär **Okku**, »se kuulu mielimara», oli Kivijärven kysytyimpiä neitosisia. Kerrotaan, että neljäkymmentä kosijaa oli turhaan käynyt häntä pyytämässä, kunnes hän vasta 24-vuotiaana meni **Marttinan Maksimalle** Akonlahteen. Heille syntyi vain yksi lapsi, Iro, jonka nai Kaurosen Vasselei Kivijärven Ilvesvaaraan.¹²⁴

Kuivajärvi

Huovinen Moarie Olekseintyttö

A.Tu.H.1.2.

(Moarie Aleksejevna Feodorova)

Synt. 1854, Akonlahti, Tullinniemi

Puoliso: Huovinen Iivana Iivananpoika

Kuj.H.1.2.1.

(Pieni-Iivana)

Synt. 1852, Kuivajärvi

Lapset: Palaka

Huotarini Muarie, Iivanan (Huovisen) emäntä; Kuivajärvi, Kotoisin Akonlahdesta, v. 1896 Jouhkin mukaan 45-vuotias.¹²⁵

Iivana Iivananpoika Huovinen, joka oli lapsista vanhin, oli syntynyt 1852. Iivanan vaimo **Moarie eli Manu (tai Manukka)** oli Akonlahden Tullinniemieltä Oleksei Huotarisen tytär (Olekseilla oli myös poika Marttina, jolla taas Iro-niminen tytär).¹²⁶

Akonlahti

Tullinniemi

Rettijev Iro Marttinantyttö

A.Tu.H.1.1.1.

(Iro Martinovna Feodorova)

Synt. n. 1873, Akonlahti

Kuollut 1939

Puoliso: Rettijev Vasselei Iivananpoika

Toj.R.1.1.1.

Synt. n. 1873, Kivijärvi, Ilvesvaara

Kuollut 1937

Vihitty 1913

Heille syntyi vain yksi lapsi, **Iro**, jonka nai **Kaurosen Vasselei** Kivijärven Ilvesvaaraan.¹²⁷

Marttinan Iro; Akonl.

Meni v. 1913 naimisiin (n. 40 v:n ikäisenä) kivijärveläisen **Kaurosen Vasselein** kanssa. Elää vielä (v. 1921).¹²⁸

Vasselei, jonka vaimo **Marttinan Iro** (Marttinan Maksiman ja Kivijärvestä naidun Joakkosen Iivanan Okun tytär) oli Akonlahdesta; sinne Vasselei meni kotivävyksi.¹²⁹

Vasselei kuoli 1937, vaimo **Iro** 1939.¹³⁰

Akonlahti

Vornaniemi Talo 1

(Mikun talo)

Huotarinen Miku

(Feodorov)

A.Vo.H.1.**Puoliso: 5.3. Bogdanov Anni Jaakontyttö**

Akonlahti, Tetriniemi

A.Te.B.

Lapset: Maria, Olona, Vasselei ja Jyrki

Mikun talo

Miku Feodoroff. Aviopuoliso Tetriniemeltä Jaakon Anni o.s. Bogdanoff. Lapset: Jyrki, Vasselei, Olona ja Mari. – Mari meni Löytsään Miikkulalle.¹³¹

Akonlahti**Sappovaara**

(Mikun Moarie)

Bogdanov Maria Mikuntyttö**A.Vo.H.1.1.**

(Feodorova)

Synt. 03.08. 1860, Akonlahti, Vornanniemi

Puoliso: Bogdanov**A.Sa.B.1.**

Lapset: Klaudia ja Heikki

Maria Bogdanov (eli Mikun Moarie) o.s. Huotarinen, synt. 03.08.1860. Akonlahden Vornanniemessä, naimisissa Sappuvaarassa; haast. 1954.¹³²

Pertti Virtaranta kertoo:

Edelleen Lylykosken kautta Kajaaniin; siellä majoituimme Vilho Jyrinojan serkun, sähkölaitoksen koneenhoitajan Juho Laukkasen luo. Kajaaniin poikkeamisemme tarkoitus oli tavata Teppanan kaupungin osassa asuva, silloin 94- vuotias **Maria Bogdanov eli Mikun Moarie**, Akonlahden Vornanniemessä syntynyt ja Sappuvaarassa miehelässä ollut vanhus.¹³³

Kivijärvi Talo 10

(Levanen Iknatta)

Lesonen Olona Miikkulantyttö**A.Vo.H.1.2.**

(Feodorova)

synt. n. 1865, Akonlahti, Vornanniemi

Puoliso: Lesonen Iknatta**Kij.L.2.2.**

Lapset: Poavila, Iivana, Riiko, Vasselei, Moarie ja Nasto.

Lesonen Olona; Kivijärvi, syntyisin Akonlahdesta **Vornan Miikkulan tytär, o.s. Feodoroff (Huotarini)** v. 1900 noin 35 v. **Levasen Iknatan** vaimo eli 'Iknatan akka'.¹³⁴

Isossiman naapurina oli hänen veljensä **Levani Iknatan talo** (kartassa n:o 10). Iknatta oli (n. v.1880) ottanut Kiitehenjärven rannalta Vornanniemestä petrun praasniekalta vaimon, 16-vuotiaan **Mikun Olonan**.¹³⁵

Huotarinen Vasselei Mikunpoika**A.Vo.H.1.3.**

Rokka-Hilippä siinä aloitti puheen **Mikun-Vasseleista**, Vornan Mikun vanhimmasta pojasta, joka oli tässä kevätkorvalla hyvin pohattana Ruotsista kotiin tullut. Monenlaisia arveluja kulki tuosta rikkaudesta, mutta eihän siitä mitään varmaa tiedetty.¹³⁶

Vanhaisäntä on ollut **Vasselei Feodorov**, ilmeisesti sama mies, joka 1886 kertoi Juveliukselle paikallishistoriallisia asiota ja opasti hänet muinaisjäänöksille.¹³⁷

Huotarinen Jyrki Mikunpoika

A.Vo.H.1.4.

Akonlahti

Vornaniemi Talo 2

(Jyrin talo)

Huotarinen Jyrki Vasseleinpoika

A.Vo.H.2.1.

(Feodorov)

Puoliso: Usti

Lapset: Onussa, Huotari, Loasari, Iivana, Petteri ja Iro.

Kolmannessa talossa asui veli-Jyrki vaimonsa Ustin kanssa. Heillä oli lapset: Onussa, Loasari, Iivana, Petteri ja Iro. Vanhaisäntä on ollut Vasselei Feodorov, ilmeisesti sama mies, joka 1886 kertoi Juveliukselle paikallishistoriallisia asiota ja opasti hänet muinaisjäänöksille.¹³⁸

Huotarinen Onutsa Jyrkintyttö

A.Vo.H.2.1.1.

(Feodorov)

Puoliso:

Lapset: Anni

Anni Bogdanovin äiti

Huotarinen Huotari Jyrkinpoika

A.Vo.H.2.1.2.

(Feodorov Feodor)

Huotarinen Petri Jyrkinpoika

A.Vo.H.2.1.3.

(Feodorov)

Huotarinen Iivana Jyrkinpoika

A.Vo.H.2.1.4.

(Feodorov)

Huotarinen Iro Jyrkintyttö

A.Vo.H.2.1.5.

(Feodorov)

Tetriniemi

Huotarinen Laurain Jyrkinpoika

A.Vo.H.2.1.6.

(Lazar Jegorovitsh Feodorov)

Synt. Akonlahti, Vornanniemi

Kuollut 03.05.1938. Karhumäki

Kalevalan piiri

Akonlahti

Feodorov Lazar Jegorovitsh – synt. (päiväys puuttuu) Vornanniemessä, karjalainen, puolueeseen kuulumaton, kolhoosilainen. Vangittu 15.01.1937, tuomittu SNTL:n NKVD:n päätöksellä pykälän 58-6 perusteella 13.02.1938, ammuttu 03.05.1938. Karhumäessä. Rehabilitoitu Pohjoisen sotilaspiirin sotatribunaalin päätöksellä 15.05.1959.¹³⁹

Vainovuosina Sandarmohissa teloitettujen uhrien nimiä

Feodorov Lazar Jegorovitsh – synt. (?) Vornanniemessä, karjalainen, kolhoosilainen. Asui Kalevalan piirin Tetriniemessä, ammuttu 03.05.1938.¹⁴⁰

 Akonlahti

Vornaniemi Talo 3

(Vaselin talo)

Huotarinen Vasselei

A.Vo.H.3.

(Feodorov)

Puoliso: Mari

Luj.

Luvajärvi

Lapset: Kormila, Lukka, Tarja, Olona ja Houri

14.3 Vaselin talo

Vaseli Feodoroff. Aviopuoliso **Mari** Luvajärveltä. Lapset: Kormila, Lukka, Tarja, Olona ja Houri.¹⁴¹

Huotarinen Kormila Vasseleinpoika

A.Vo.H.3.1.

(Feodorov)

Lapset: Ivan

Akonlahti

Vornanniemi

Huotarinen Lukka Vasseleinpoika

A.Vo.H.3.2.

(Feodorov)

Puoliso: Rugojev Muarie Orjontyttö

Kos.R.4.3.

(Maria Artemjevna Rugojeva)

Synt. n. 1882

Kostamus

Lukka asui noin 300 m niemen päästä, siitä vähän matkan päässä Konstan Kormila.¹⁴²

Myö mänimmä **Vornan Lukan** taloh ta olimma sielä iltah suate. **Vornan Lukan** naini **Muarie** oli Kostamuksesta, Eläntäsuaren Maksiman ta Simanan cikko, noin viisissäkymmenissä.

No meitähän pijettih talossa kuin sukulaisie ainaki... Miehet pakisivat keskenäh. Lukka kysyi akaltah:- Etkö ole huomannut, onko tänä piänä käyty?

En ole nähnyt... Ei ne joka päivä käy, kerta viikossa... Tullah vähäksi aikua, töllisteliyvytäh ta määnäh pois. Meikäläisie rajavartijoita tiälä käyt hyvin harvah.

Lukka sanoi, jotta kaiken varmuuveksi vien teijät illalla, siinä seicemen kaheksan aikah... Vaikka se on ihan samantekevä, yöt ollah valkiet. Nähäh yölläki, jos on niikseh. No illalla on vähemmän liikkujie.

Illalla Lukka istutti miät veneheh ta vei meijät tavaroijen kera Suomen puolella, sen valkien laiturin viereh. Ice hiän lähti soutamah jälelläh kotih.¹⁴³

- Iivana, miten luulet, mahtoivatko vornalaiset käydä muillakin asioilla tai vieraisa rajan takana? Olihan siellä sukulaisiakin...

- No, se on hiän asie, Iivana vastasi välttelevästi.- Sovan jälkeh, kolmisen vuotta takaperin kävi Uhtuolla Vornan Huotarini poika. Hiän oli joutun Suomen puolella ehkä vuoven 1922 mellakoissa, ehkä ennein. **Huotari** oli Vornan Lukan veli... Nyt tämä Huotarini poika kävi Uhtualla perehineh, poikineh.¹⁴⁴

Huotarinen Tarja Vasseleintyttö

A.Vo.H.3.3.

(Feodorov)

Huotarinen Olona Vasseleintyttö
(Feodorov)

A.Vo.H.3.4.

Huotarinen Houri Vasseleintyttö
(Feodorov)

A.Vo.H.3.5.

Huotarinen Konsta Vasseleinpoika
(Feodorov)
Lapset: Kormila

A.Vo.H.1.3.1.

Huotarinen
Puoliso: Moarie:
Lapset: Konsta ja Houri

A.Vo.H.4.

Huotarinen Konsta
Lapset: Kormila

A.Vo.H.4.1.

Huotarinen Houri

A.Vo.H.

Huotarinen Kormila Konstanpoika
Lapset: Hilippa, Simana , Iipu, Poavila, Heikki ja Mikko

A.Vo.H.4.1.1.

Siitä vähän matkan päässä **Konstan Kormila**. Hänellä oli kuusi poikaa: Hilippa (Ville), Simana (Simo), Iipu, Poavila, Heikki ja Mikko. Perheeseen kuului lisäksi Konstan äiti, Moarie ja hänen siskonsa Houri.¹⁴⁵

Heikkinen Ville Kormilanpoika
(Filipp Kornilovitsh Feodorov)

A.Vo.H.4.1.1.1.

Hilippa Feodorovin paetessa Vornan niemeltä oli siellä kolme asuttua taloa: veljeksien Lukan, Konstan ja Jyrkin talot.¹⁴⁶

Veljekset eivät tienneet kolmeen vuosikymmenen toisistensa kohtaloista mitään. Simanan tarmokkaiden etsiskelyjen ansiosta ”**Ville Heikkisen**” henkilön varjosta astui esiin aito **Hilippa Feodorov**. He ehtivät tavata toisiaan usein ennen Simanan kuolemaa.¹⁴⁷

Vorna Simo Kormilanpoika
(Simeon Kornilovitsh Feodorov)

A.Vo.H.4.1.1.2.

Veljekset Hilippa ja Simana pakenivat Suomen puolelle v. 1923 eriaikaisesti ja toisistaan tietämättä. **Simana** siirtyi Kuhmoon, missä eli **Simo Vorna**-nimisenä. Hilipan kierros päättyi Leppävedelle.

Veljekset eivät tienneet kolmeen vuosikymmenen toisistensa kohtaloista mitään. Simanan tarmokkaiden etsiskelyjen ansiosta ”**Ville Heikkisen**” henkilön varjosta astui esiin aito Hilippa Feodorov. He ehtivät tavata toisiaan usein ennen Simanan kuolemaa. Tavattuaan ensimmäisen kerran ei heistä kumpikaan tuntenut toisiaan. Heillä oli kuitenkin loputtomasti muisteltavaa elämisestään muistorikkaalla Vornanniemellä ja myöhemmistä kohtaloistaan Suomessa.

Kuuluisa Vornanniemen eläjä on ollut Hilippa Vorna. Hän tuli paikalle äidin mukana traagisista olosuhteista Nurmeksen saloilta.

Tämäkään paikka ei tarjonnut pysyväistä sijaa tälle kovan kohtalon vainoamalle perheelle. Kohtalon oikuksi voimme lukea sen, että myös sen nuorukaisen nimi oli Hilippa, joka viimeisenä

jätti tuon muistorikkaan niemen, nyt vain suunta oli päinvastainen, joten jotain olosuhteissa on muuttunut, kun eräänlainen pitkän aikavälin ”kohtalon kierros” umpeutui lähtökohtaansa.¹⁴⁸

Huotarinen Ivan Kormilanpoika

A.Vo.H.4.1.1.3.

(Ivan Kornilovitsh Feodorov)

Synt. 1895, Akonlahti

Kuollut 10.02.1938. Karhumäki

Feodorov Ivan Kornilovitsh – synt. 1895 Akonlahdessa, karjalainen, puolueeseen kuulumaton, kaupan johtaja. Vangittu 13.11.1937.tuomittu SNTL:n NKVD:n päätöksellä pykälän 58-6 perusteella 20.12.1937, ammuttu 28.12.1938 Karhumäessä. Rehabilitoitu Leningradin sotilaspiirin sotatribunaalin päätöksellä (päiväys puuttuu).¹⁴⁹

Vainovuosina Sandarmohissa teloitettujen uhrien nimiä

Feodorov Ivan Kornilovitsh – synt. 1895 Akonlahdessa, karjalainen, myymälänhoitaja, asui Kalevalan piirin Akonlahdessa, ammuttu 28.12.1938.¹⁵⁰

Huotarinen Poavila Kormilanpoika

A.Vo.H.4.1.1.4.

(Pavel Kornilovitsh Feodorov)

Korniloff Pavel Feodoroff, Kuhmonniemi 1908; liike jatkui myöhemmin nimellä P. Korniloffin Perilliset. Toiminta päättyi v. 1965.¹⁵¹

Huotarinen Heikki Kormilanpoika

A.Vo.H.4.1.1.5.

(Feodor Kornilovitsh Feodorov)

Huotarinen Mikko Kormilanpoika

A.Vo.H.4.1.1.6.

(Feodorov)

Huotarinen Ivan Kormilanpoika

A.Vo.H.4.1.1.7.

Synt. 1895, Akonlahti

Kuollut 28.12.1938, Karhumäki

Kalevalan piiri

Uhtua

Feodorov Ivan Kornilovitsh – synt. 1912 Vornanniemessä, (Kalevalan piiri) karjalainen, puolueeseen kuulumaton, metsätyömaan laaduntarkastaja. Vangittu 29.12.1937, tuomittu 26.01.1938 SNTL:n NKVD:n päätöksellä pykälän 58-6 perusteella ammuttu 10.02.1938. Karhumäessä. Rehabilitoitu Karjalan syyttäjän päätöksellä 06.06.1989.¹⁵²

Vainovuosina Sandarmohissa teloitettujen uhrien nimiä

Feodorov Ivan Kornilovitsh – synt. 1912 Vornanniemessä, karjalainen, puutavaran laaduntarkastaja, asui Kalevalan piirin Kannussuolla, ammuttu 10.02.1938.¹⁵³

Akonlahti

Nakrisaho Talo 6

(Iivanan leski)

Huotarinen Iivana

A.Na.H.1.

Iivanan leski

Iivana Feodoroff. Lesen Mikko. Aviopuoliso **Katti Melentjeff Ortjontytär** Lytystä. Lapset: Vaseli, Nikolai Iivana ja Olga. ¹⁵⁴

Huotarinen Mikko Iivananpoika

A.Na.H.1.1.

Akonlahti, Naurislahti

Puoliso: Omenainen Katti Ortjontyttö

Lyt.O.1.2.

(Katti Artemjevna Melentjeva)

Synt. 12.09.1902, Lyttä

Lapset: Nikolai, Olga Huotari, Vaseli ja Iivana

Eräs haastateltavista oli **Katti Melentjeva Lytystä**. Havaitsin, että hän on äitini nuoruuden ystävä. Vaikka siitä ajasta, jolloin äitini Akonlahdesta oli lähtenyt, on kulunut jo 67 vuotta, muistot olivat tuoreen tuntuisia, kun Katti kertoili noista ajoista. Katin veli Vasselei, Orjoen Vasselei, niin kuin karjalainen sanonta kuuluu, oli mies, joka luovutti tukit Kajaani Oy:n miehille Vuonnisessa. ¹⁵⁵

Huotarinen Palaka

A.H.

(Posti-Palaka)

Puoliso: Melentjev Kirilä Huotaripoika

A.M.1.1.

Kirilä Melentjeff eli **Huotarin Kirilä** (kuva s. 119), jonka kanssa Vilho Jyrinojalla oli paljon antoisia keskusteluhetkiä Akonlahdessa vuosina 1942-43. Akonlahti. 1943. ¹⁵⁶

Palaka Melentjev, lempinimeltään **Posti-Palaka**, kuului **Huotaristen** tunnettuun laulajasukuun. Häntä on pidetty Akonlahden viimeisistä runontaitajista parhaimpana. Kuitenkin hän tunnusti kansanrunodentutkija Väinö Kaukoselle lukeneensa useimmat runot Kalevalasta. – Nina Sailo piirsi hänet sekä hänen miehensä **Kirilä Melentjevin** Akonlahdessa 1944. ¹⁵⁷

Akonlahti

Nakrislahti Talo 3

(Kormilan talo)

Huotarinen

A.Na.H.1.

(Feodorov)

Puoliso: Melentjev Mari

Kormilan talo

Feodoroff (Huotarinen). Aviopuoliso **Mari Melentjeff**. Posti-Palakan sisko. ¹⁵⁸

Akonlahti

Nakrislahti

1. Huotarini Maksima

A.Na.H.

(Nakris-Matti)

Puoliso: Marppa

Lapset: Okahvie

Marppa, Maksima Huotarisen vaimo

Laulanut Karjalaiselle. ¹⁵⁹

Nakrislahen **Huotarin vaimo**; Akonl.
Ks. Huotarisen Maksiman naista. ¹⁶⁰

Nakris-Matin akka; ks. Huotarisen Maksiman naini.

Vrt. Nakrislahden Huotarin vaimoon; olisikko sama? ¹⁶¹

Huotarisen Maksiman vaimo **Marppa**; Akol.

Tunnettu nimellä: Nakris-Matin akka. Karjalaiselle laulaessaan alulla 60:tä. – Ei ollut tunnettu laulaja. Oli vanha-uskolainen. Eli vielä v. 1908. ¹⁶²

Huotarini Marppa (Karj. Nakris-Matin akka) elää vielä kotonaan Nakrislahella. Ei ole tunnettu laulajaksi. ¹⁶³

Huotarini Marppa, Maksiman naini on yli 60 vuoden vanha, vielä hyvissä voinnissa, toisen kerran naimisissa. Marppa on staroviera, ei käy kirkossa eikä syö muitten kanssa samoista astioista.

Okahvie on Marpan tytär puoli, syntynyt Akonlahdessa, mutta mennyt naimisiin toiseen kylään. Hänestä ei mitään mainita. ¹⁶⁴

Nuottivaara

1.1. Huotarini Okahvie Maksimantytö

A.Na.H.1.

Synt. n. 1874, Akonlahti, Nakrisaho

Okahvie Huotarini

Laulanut Karjalaiselle. ¹⁶⁵

Huotarini Okahvie; Akonl.

Maksiman tytär Akonlahden Nakrisahosta, v. 1894 20 v. vanha. Oppinut Kivijärvässä syntyneeltä äitivainajaltaan. 1890-lopussa läksi äitinsä kanssa ”mieroh”, jossa joutui naimisiin Nuottivaaran kylään. Ei ollut runotaitaja. Ks. Huotarini Marppa. ¹⁶⁶

Okahvie Huotarini. Hän on Maksiman tytär Akonlahden Nakrisahosta. Noin kymmenen vuotta takaperin äitinsä kanssa lähti ”mieroh”, jossa joutui naimisiin Nuottivaaran kylään. Siellä on asunut siitä asti. Nyt on Okahvie noin 40 v. ikäinen. Ei ole runoniekka. ¹⁶⁷

Lähdeluettelo:

¹ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1, s. XXXII.

² Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1090.

³ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1, s. XXXII.

⁴ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 50.

⁵ Kaukonen Väinö. Kansanrunon Kauko-Karjalaa ja Kalevalan synty, s. 94.

⁶ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 300.

⁷ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1089.

⁸ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 33.

⁹ Kaukonen Väinö. Kansanrunon Kauko-Karjalaa ja Kalevalan synty, s. 92.

¹⁰ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1146.

¹¹ Kaukonen Väinö. Kansanrunon Kauko-Karjalaa ja Kalevalan synty, s. 92.

¹² Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 363.

¹³ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 50.

¹⁴ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1093.

¹⁵ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1093.

¹⁶ Punalippu (myöh Carelia) n:o:4/1980, s. 86

¹⁷ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 235.

¹⁸ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 235.

- ¹⁹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 235. Muistiinpanoja tapauksista ja tapaamisista. Toimittanut Jaakko Yli-Paavola. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 582. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1993. ISBN 951-717-747-X. ISSN 0355-1768. 356 sivua.
- ²⁰ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 235.
- ²¹ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 300.
- ²² Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 300-301.
- ²³ Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 62.
- ²⁴ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 300-301.
- ²⁵ Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 62.
- ²⁶ Kaukonen Väinö. Kansanrunon Kauko-Karjalaa ja Kalevalan synty, s. 92.
- ²⁷ Jyrinoja, Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 61.
- ²⁸ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 233. Muistiinpanoja tapauksista ja tapaamisista. Toimittanut Jaakko Yli-Paavola. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 582. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1993. ISBN 951-717-747-X. ISSN 0355-1768. 356 sivua.
- ²⁹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 233.
- ³⁰ Vienan Viesti n:o 32/Joulukuun 11.pnä 1997.
- ³¹ Vienan Viesti n:o 13/Toukokuu 22. pnä 1998.
- ³² Punalippu (myöh Carelia) n:o 3/1992, s. 174.
- ³³ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, s. 83. Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen. Kirjayhtymä, Helsinki. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1978. ISBN 951-261543-6. 287 sivua.
- ³⁴ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 233.
- ³⁵ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 215.
- ³⁶ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ³⁷ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 216.
- ³⁸ Petroskoin Arkisto: Seuraavat tiedot Läykkujeff 'in (Laukkanen) ja Peksujev'in perheistä on löydetty Vuokkiniemen kirjoista Kontokin seurakunnan (itsenäinen alk. v. 1894) -, Kemin piirin, Arkangelin läänin kirkkoviraston kirjoista. Valokopiot: Väestörekisteristä (Reviskaja skaska) Vuokkiniemen alueelta, v. 1850 ja kopiot papereista ”Kostamuksen historia”. Ilmoitamme, että arkistossamme on kirkon kirjoja Vuokkiniemeltä (myöhemmin Kontokin) alue v. 1819-1829, 1831, 1833-1834, 1837-1841, 1843, 1846-1849, 1851, 1854-1860, 1866-1867, 1873-1916. Tietoja Läykkujeffien ja Peksujevien perheistä on annettu edellä mainittujen papereiden perusteella. 20.7.1995 Arkiston johtaja Ishistjakov.
- ³⁹ Virtaranta Pertti. 1968 Kalevalaseuran vuosikirja n:o 48 Nasti Huotarinen-Aittavaara s. 384.
- ⁴⁰ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, s. 258.
- ⁴¹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ⁴² Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 218.
- ⁴³ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 235-236.
- ⁴⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 198.
- ⁴⁵ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ⁴⁶ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 234.
- ⁴⁷ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 215-216.
- ⁴⁸ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 235.
- ⁴⁹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁵⁰ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ⁵¹ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, s. 210 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ⁵² Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 234.
- ⁵³ Virtaranta, Pertti 1958: Runonlaulajia ja Tietäjiä, Vienan kansa muistelee. s. 801.
- ⁵⁴ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ⁵⁵ Kansalliarkisto: VpakAvustuskeskus/Vienan-Karjalan pakolaisten huoltotmk:n arkisto. (4/Ba 6) Jakopaikkojen pakolaisluettelot 1922 Suomussalmi.
- ⁵⁶ Luettelo: Vienan Karjalan pakolaisista jotka ovat saaneet Valtion pakolaisavustuskeskuksen Suomussalmen varastosta avustusta 1/4-22 jakelussa à 15 p:än anoks.
- ⁵⁷ Virtaranta, Pertti 1958: Runonlaulajia ja Tietäjiä, Vienan kansa muistelee. s. 801.
- ⁵⁸ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 234.
- ⁵⁹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ⁶⁰ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 237.
- ⁶¹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 240.
- ⁶² Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ⁶³ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ⁶⁴ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ⁶⁵ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ⁶⁶ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.

- ⁶⁷ Karjalan Vartia: 2002, Toimittanut Heikki Tarma. Kustantanut Karjalan Sivistysseura. s. 7. Painopaikka: Korpiljyvä Oy. Jyväskylä 2002. Jälkipainos 1919-1921 ilmestyneistä Vienan Karjalan väliaikaisen toimikunnan ja Karjalan väliaikaisen hallituksen julkaisemista ”Karjalan Vartia”-lehdestä numerot 1-25.
- ⁶⁸ Karjalan Vartia n:o 1, Uhtualla 15.12.1919. Uusinta painos 2002, Toimittanut Heikki Tarma. Kustantanut Karjalan Sivistysseura
- ⁶⁹ Kansalliarkisto: VpakAvustuskeskus/Vienan-Karjalan pakolaisten huoltotmk:n arkisto. (4/Ba 6) Jakopaikkojen pakolaisluettelot 1922 Suomussalmi.
- ⁷⁰ Kansalliarkisto: VpakAvustuskeskus/Vienan-Karjalan pakolaisten huoltotmk:n arkisto. (4/Ba 6) Jakopaikkojen pakolaisluettelot 1922 Suomussalmi.
- ⁷¹ Kansalliarkisto: VpakAvustuskeskus/Vienan-Karjalan pakolaisten huoltotmk:n arkisto. (4/Ba 6) Jakopaikkojen pakolaisluettelot 1922 Suomussalmi.
- ⁷² Luettelo: Vienan Karjalan pakolaisista jotka ovat saaneet Valtion pakolaisavustuskeskuksen Suomussalmen varastosta avustusta 1/4-22 jakelussa à 15 p:än anoks.
- ⁷³ Karjalan Vartia: 2002, Toimittanut Heikki Tarma. Kustantanut Karjalan Sivistysseura. s. 7. Painopaikka: Korpiljyvä Oy. Jyväskylä 2002. Jälkipainos 1919-1921 ilmestyneistä Vienan Karjalan väliaikaisen toimikunnan ja Karjalan väliaikaisen hallituksen julkaisemista ”Karjalan Vartia”-lehdestä numerot 1-25.
- ⁷⁴ Karjalan Vartia n:o 1, Uhtualla 15.12.1919. Uusinta painos 2002, Toimittanut Heikki Tarma. Kustantanut Karjalan Sivistysseura
- ⁷⁵ Virtaranta Pertti. 1968 Kalevalaseuran vuosikirja n:o 48 Nasti Huotarinen-Aittavaara s. 384.
- ⁷⁶ Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 224.
- ⁷⁷ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 233.
- ⁷⁸ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 233.
- ⁷⁹ Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 49. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Turun Sanomalehti ja Kirjapaino Oy, Turku 1965. 280 sivua.
- ⁸⁰ KA/Sisäasiainministeriö/Jatkosodan aikaiset väestönsiirtoasiakirjat/kansio 32. Itä-Karjalan väestökirjaotteet. II Karhumäki, Paatene, Porajärvi, Äänisniemi, Kiestinki, Uhtua. 36.
- ⁸¹ Carelia n:o 9/1991, s. 178.
- ⁸² Virtaranta, Pertti 1958: Runonlaulajia ja Tietäjiä, Vienan kansa muistelee. s. 801.
- ⁸³ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ⁸⁴ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 233.
- ⁸⁵ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 215-216.
- ⁸⁶ Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 251.
- ⁸⁷ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 229.
- ⁸⁸ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 223.
- ⁸⁹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 230.
- ⁹⁰ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 216.
- ⁹¹ Vienan Viesti: n:o3/Helmikuun 6.pnä 1998.
- ⁹² Vienan Viesti n:o 32/Joulukuun 11.pnä 1997.
- ⁹³ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 216.
- ⁹⁴ Vienan Viesti: n:o3/Helmikuun 6.pnä 1998.
- ⁹⁵ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 216.
- ⁹⁶ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 216.
- ⁹⁷ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 216.
- ⁹⁸ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ⁹⁹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ¹⁰⁰ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ¹⁰¹ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 214.
- ¹⁰² KA/Sisäasiainministeriö/Jatkosodan aikaiset väestönsiirtoasiakirjat/kansio 32. Itä-Karjalan väestökirjaotteet. II Karhumäki, Paatene, Porajärvi, Äänisniemi, Kiestinki, Uhtua. 36.
- ¹⁰³ KA/Sisäasiainministeriö/Jatkosodan aikaiset väestönsiirtoasiakirjat/kansio 32. Itä-Karjalan väestökirjaotteet. II Karhumäki, Paatene, Porajärvi, Äänisniemi, Kiestinki, Uhtua. 36.
- ¹⁰⁴ KA/Sisäasiainministeriö/Jatkosodan aikaiset väestönsiirtoasiakirjat/kansio 32. Itä-Karjalan väestökirjaotteet. II Karhumäki, Paatene, Porajärvi, Äänisniemi, Kiestinki, Uhtua. 36.
- ¹⁰⁵ Vienan Viesti: n:o3/Helmikuun 6.pnä 1998.
- ¹⁰⁶ Vienan Viesti n:o 32/Joulukuun 11.pnä 1997.
- ¹⁰⁷ KA/Sisäasiainministeriö/Jatkosodan aikaiset väestönsiirtoasiakirjat/kansio 32. Itä-Karjalan väestökirjaotteet. II Karhumäki, Paatene, Porajärvi, Äänisniemi, Kiestinki, Uhtua. 36.
- ¹⁰⁸ Kallio, Asmo; Sota-arkisto 2.10.44, tulo 5685/??
- ¹⁰⁹ Asmo Kallio; Sähköposti, 05.03.2006. Ohessa Vuokkiniemessä olevat siviilit syyskuussa 1943 (ja huoltoväkeä). Marginaaleissa on merkintöjä, että henkilöistä on luonnollisesti valokuvat, mutta niihin ei Sota-arkiston virkailijat osanneet antaa mitään vinkkejä. SA:n tuloluettelot T - 568/79)

- ¹¹⁰ Itä-Karjalan Sotilashallinto, Vienan Piiriesikunta N:o 735 / Valis. / VII. Koskee: Ristirahvas-lehden osoitteita. 21.10.42. 2/TL/MM. Vienan piirin Valistustoimisto lähettää oheisena luettelon henkilöistä, joille olisi lähetettävä Ristirahvas-lehti.
- ¹¹¹ Suomeen 1944 siirtyneet vienankarjalaiset: syntymäaika ja -paikka sekä nykyinen osoite.
- ¹¹² Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 51.
- ¹¹³ Pusin, Sirkka. Huovisen suvun juuret vuodesta 1760 alkaen.
- ¹¹⁴ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 52.
- ¹¹⁵ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 183.
- ¹¹⁶ Vienan Viesti Helmikuun 6. pnä 1998, s. 4.
- ¹¹⁷ Vienan Viesti Joulukuun 5.pnä 1997, s. 2.
- ¹¹⁸ Rinne Teodor. Matkakirja Vienan Karjalaan, S. 29.
- ¹¹⁹ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 221
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 491. Rauma. Länsi-Suomen kirjapaino, Rauma 1988. ISBN 951-717-538-8. ISSN 0355-1768. 294 sivua.
- ¹²⁰ Vuoristo, Sakari 1992: Iivo Marttinen Vuokkiniemen Kansanperinteen Suurkerääjä, s. 242. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1992. ISBN 951-717-736-4. ISSN 0355-0257. 254 sivua.
- ¹²¹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 64. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1972. ISBN 951-26-0179-6 (sid). ISBN 951-26-0180-X (nid) . 263 sivua.
- ¹²² Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 115.
- ¹²³ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1132. Loitsuja: Toisinnot 822-2132. Lisiä Toisinnot 2133-2543. Elämäkerrallisia tietoja runojen laulajista Hakemistoineen. Julkaissut Helsinki 1921 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon OY.
- ¹²⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 227.
- ¹²⁵ Vuoristo, Sakari 1992: Iivo Marttinen Vuokkiniemen Kansanperinteen Suurkerääjä, s. 241.
- ¹²⁶ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 64.
- ¹²⁷ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 227.
- ¹²⁸ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1132.
- ¹²⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 249.
- ¹³⁰ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 259.
- ¹³¹ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 49.
- ¹³² Virtaranta, Pertti 1958: Runonlaulajia ja Tietäjiä, Vienan kansa muistelee. s. 801.
- ¹³³ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 223.
- ¹³⁴ Vuoristo, Sakari 1992: Iivo Marttinen Vuokkiniemen Kansanperinteen Suurkerääjä, s. 242.
- ¹³⁵ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 236-237.
- ¹³⁶ Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 61-62.
- ¹³⁷ Tiikkainen Veikko. 1991. Karjalan voikoit osat 1-2, Hilippä ja Volotka Vorna, s. 136.
- ¹³⁸ Tiikkainen Veikko. 1991. Karjalan voikoit osat 1-2, Hilippä ja Volotka Vorna, s. 136.
- ¹³⁹ Vienan Viesti: Helmikuun 20.pnä 1998, s. 3.
- ¹⁴⁰ Vienan Viesti n:o 32/Joulukuun 11.pnä 1997.
- ¹⁴¹ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 49.
- ¹⁴² Tiikkainen Veikko. 1991. Karjalan voikoit osat 1-2, Hilippä ja Volotka Vorna, s. 136.
- ¹⁴³ Rugojev, Jaakko. Iivanan ulkomaanmatka, Punalippu n:o 5/1989, s. 36.
- ¹⁴⁴ Rugojev, Jaakko. Iivanan ulkomaanmatka, Punalippu n:o 5/1989, s. 39.
- ¹⁴⁵ Tiikkainen Veikko. 1991. Karjalan voikoit osat 1-2, Hilippä ja Volotka Vorna, s. 136.
- ¹⁴⁶ Tiikkainen Veikko. 1991. Karjalan voikoit osat 1-2, Hilippä ja Volotka Vorna, s. 136. Valtion painatuskeskus Pasilan VALTIMO Helsinki 1991
- ¹⁴⁷ Tiikkainen Veikko. 1991. Karjalan voikoit osat 1-2, Hilippä ja Volotka Vorna, s. 136-137.
- ¹⁴⁸ Tiikkainen Veikko. 1991. Karjalan voikoit osat 1-2, Hilippä ja Volotka Vorna, s. 136-137.
- ¹⁴⁹ Vienan Viesti: n:o3/Helmikuun 6.pnä 1998.
- ¹⁵⁰ Vienan Viesti: Joulukuun 6.pnä 1997 / s. 4.
- ¹⁵¹ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 223. Suomessa kauppiaina toimineita Vienan ja Aunuksen miehiä.
- ¹⁵² Vienan Viesti n:o 13/Toukokuu 22. pnä 1998.
- ¹⁵³ Vienan Viesti n:o 32/Joulukuun 11.pnä 1997.
- ¹⁵⁴ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 51.
- ¹⁵⁵ Rinne Teodor. Matkakirja Vienan Karjalaan. s. 29. Kainuun Sanomain Kirjapaino Oy 1989. 55 sivua.
- ¹⁵⁶ Jyrinoja Vilho. Akonlahden Arkea ja Juhlaa, s. 119.
- ¹⁵⁷ Kivelä Marjut. Sydämessä Kalevalalainen Kansa, s. 99.
- ¹⁵⁸ Karjalan Heimo n:o 3-4/2002, s. 51.
- ¹⁵⁹ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1, s. XXXIII.
- ¹⁶⁰ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1144.
- ¹⁶¹ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1144.
- ¹⁶² Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1092.

-
- ¹⁶³ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 51.
- ¹⁶⁴ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 33.
- ¹⁶⁵ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1, s. XXXIV.
- ¹⁶⁶ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4, s. 1092.
- ¹⁶⁷ Virtaranta, Helmi 1975: Castrenianumin Toimitteita 12, Vienan runonlaulajia ja tietäjiä, s. 50.